

Framtidens Kommuner & Landsting

Viktigt tänka digitalt först

– När färre ska göra mer för mindre pengar blir automatisering en nödvändighet. Men tänk digitalt först, sedan kan undantagen göras manuella, säger Torbjörn Larsson, Kommits.

Sida 5

Digitalisering – nyckeln till en smartare välfärd

– Att ta tekniken till hjälp handlar inte om att färre ska arbeta inom sektorn. Tvärtom frigör den resurser för framtidens behov av välfärdstjänster, säger Per Mosseby på SKL.

Sida 8

Siktet är inställt: alla ska ha bra bredband

Viktigt för att människor och företag ska vilja flytta till eller bo kvar på landsbygden, enligt Peter Eriksson, digitaliseringsminister, då regeringen nu satsar på utbyggnad.

Sida 18

Hur skapar vi ett framgångsrikt Sverige?

Förändringstakten ökar. Globalisering, digitalisering och innovation skapar nya förutsättningar och möjligheter för dig som utvecklar verksamheten inom en kommun eller ett landsting.

Oavsett vilka utmaningar du står inför, har vi den samlade kompetensen och lösningarna för att hjälpa dig välja rätt väg. Med starkt fokus på att göra verklig skillnad för våra klienter i deras dagliga verksamhet och framtida vision – från strategi till implementering.

Framtidens samhällsservice kräver snabb uppkoppling

Sverige står inför stora utmaningar när det gäller tillhandahållande och finansiering av sjukvård, äldreomsorg och andra välfärdstjänster. Allt fler samhällstjänster kommer att ligga över nätet och för att kunna ta del av samhällsservicen krävs tillgång till snabb uppkoppling. För landsbygdsens invånare blir bredbandet en nödvändighet för att ha rimligt lika tillgång till samhällets vård- och hälso- och sjukvårdstjänster som den övriga befolkningen, säger Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister, i en kommentar till regeringens utökade satsning på bredbandsutbyggnad.

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har enats om en vision som ska omfatta arbetet med att bättre använda digitaliseringens möjligheter inom offentlig sektor. När Inera nu blir ett SKL-bolag är förhoppningen att man enklare ska kunna utveckla och införa nationella e-tjänster. För att

stötta den offentliga sektorn i arbetet med att använda de möjligheter digitaliseringen ger, driver SKL därför en stor förändringslednings-satsning där man samlat Sveriges bästa kommuner på området till ett program om att leda utveckling i en föränderlig värld. Syftet är att öka hastighet, nytta och kvalitet i införandet av digitala lösningar. Paradoxalt kan tjänster som utförs på distans i form av digitala e-tjänster ändå innebära att vården förs närmare medborgarna. Lena Furmark, avdelningschef E-hälsa och Strategisk IT på SLL säger i en intervju att det även fortsättningsvis kommer att handla om mellanmänsklig kommunikation, tekniken är enbart ett hjälpmedel.

Om detta och mycket mer kan du läsa i årets upplaga av tidningen.

Trevlig läsning!

Om detta kan du läsa i Framtidens Kommuner & Landsting

- 4 Digitaliseringen ritar om skolans pedagogiska landskap
- 5 Viktigt tänka digitalt först
Intervju med Torbjörn Larsson, ordförande i Kommit's styrelse.
- 6 E-tjänster leder till att vården förs närmare medborgarna
Teknik, men också mellanmänsklig kommunikation.
- 6 E-hälsoutvecklingen behöver accelerera framöver
Både effektivitet och ökade patientkrav driver på.
- 7 Den offentliga verksamheten – från stordrift till humanism
- 8 Digitalisering – nyckeln till en smartare välfärd
Frigör resurser för framtidens behov av välfärdstjänster.
- 9 Ett bra företagsklimat gynnar hela samhället
- 10 Smart stad kräver nya förvaltningsmodeller
Medborgarna och företagen tar fram offentliga tjänster.
- 11 E-hälsoutveckling med tempo kräver nationell samordning
Behöver hålla jämna steg med övriga samhället.
- 12 Alla kommuner kan bli Sveriges bästa skolkommun
- 12 Många fördelar med övergång till digitala trygghetslarm
- 13 Kommuner och landsting behöver förbereda sig
Den nya EU-förordningen om dataskydd kommer snart.
- 14 Full delaktighet för alla
Myndigheten för delaktighet stöttar i det arbetet.
- 15 Bred samverkan skyddar vid kris
I skarpt läge behövs redan upparbetade kanaler.
- 16 Svenskt Näringslivs kommunranking 2016
- 17 Stockholm ska bygga 40 000 nya bostäder fram till 2020
- 18 Siktet är inställt på att alla ska ha bra bredband
Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister.

Presenterade företag och organisationer

19 Eltel	28 KTH / Vision
20 CompuGroup Medical Sweden	28 Heby kommun
20 SKL Kommentus Inköpscentral	29 KFS / Pacta
21 SecureMailbox	30 Skurups kommun
22 SchoolSoft	31 SOS Alarm
23 BoKlok	32 Haparanda kommun
24 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	33 21st Century Mobile
25 Sirona Health Solutions	33 Eslövs kommun
26 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	34 Evondos
27 IST	34 Trelleborgs kommun
	35 Eventful
	35 Tunstall

Framtidens Kommuner & Landsting är producerad av NextMedia

nextmedia

SKRIBENTER Sandra Ahlqvist, Anette Bodinger, Pierre Eklund, Cristina Leifland, Clas Lewerentz, Eva Nordin, Annika Wihlborg **FOTOGRAFER** Gonzalo Irigoyen, Jonas Ljungdahl, Bob Olovsson

OMSLAGSFOTO Thomas Carlgren

GRAFISK FORM Stellan Stål

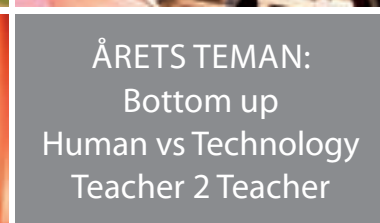
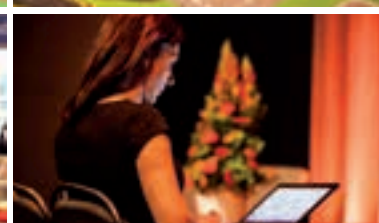
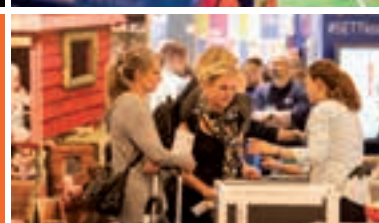
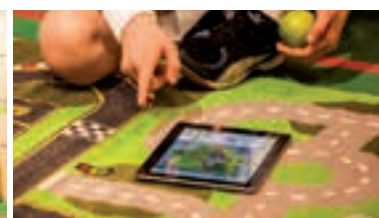
ANNONSFÖRSÄLJNING NextMedia

TRYCK BOLD Printing/DNEX Tryckeriet

Frågor om innehållet besvaras av Niklas Engman
Tel: 08-661 07 90, E-post: niklas.engman@nextmedia.se

FÖR MER INFORMATION OM BRANSCH- OCH KUNDTIDNINGAR I DAGSPRESS KONTAKTA:
Niklas Engman, Tel: 08-661 07 90, Mob: 070-774 84 90
E-post: niklas.engman@nextmedia.se

LÄS MER PÅ: WWW.FRAMTIDENSKOMMUNER.SE

SETT
3-5 maj 2017 Kistamässan

Mötesplatsen
inom det moderna
och innovativa
lärandet

Anmäl dig nu på www.settdagarna.se

Samarbetspartner

Lärarförbundet

Arrangörer

RAU

Stockholm stad

Organised by
EASYFAIRS
Visit the future

DIGITALISERING

Digitaliseringen ritar om skolans pedagogiska landskap

Digitaliseringen förändrar hela samhället, skolan är inget undantag. Digitala skolplattformar bidrar till att anpassa inläringen utifrån individens förutsättningar och fördjupar interaktionen mellan elever, lärare och föräldrar.

Digitalisering förändrar även spelreglerna för skolan, där kombinationen av klassrumsundervisning och lärande stöds av digitala resurser.

– Digitaliseringen förändrar landskapet för lärandet. Elever som har tillgång till internets resurser oberoende av tid, plats och plattform breddar sina möjligheter till inläring utifrån sina egna villkor. Den lärportal vi använder på samtliga skolnivåer i kommunen innebär att elever kan använda de sinnen de själva föredrar i sin inläring. Somliga föredrar att lyssna, medan andra föredrar att läsa eller se på film. Om de exempelvis ska skriva en uppsats så kan eleverna även välja om de vill skriva och lämna in en traditionell uppsats, om de vill läsa upp sin uppsats eller spela in den på vi-

deo. Digitala plattformar underlättar även för elever som behöver extra stöd, säger Tony Mc Carrick, it-strateg på utbildningsförvaltningen i Botkyrka kommun.

Främjar interaktion

Han menar att digitala skolplattformar kan främja elevernas formella och informella lärande och att plattformen kan användas till att knyta ihop olika tjänster, exempelvis talssyntes, uppslagsverk och andra inlärningsresurser som kan användas i olika ämnen.

– Digitaliseringen förändrar även lärarens roll. Via ett digitalt pedagogiskt verktyg kan läraren stötta eleverna under själva processen när de gör sina läxor, snarare än att enbart ge återkoppling när läxorna lämnas in. Interaktionen mellan föräldrar och deras barn och mellan elever främjas också med digitala skolplattformar, säger Tony Mc Carrick.

Samtidigt ställer skolans digitalisering krav på att lärarnas digitala kompetens och förmåga att kombinera traditionell klassrumsundervisning med digitala verktyg ökar. Forskning visar att digitalisering av lärmiljön kan ge förbättrade resultat, men då måste lärarna och skolorna omforma undervisningen. Därför är

Tony Mc Carrick, it-strateg på utbildningsförvaltningen i Botkyrka kommun.

utbildning och inspiration, med fokus på de pedagogiska frågorna, en viktig del av Botkyrka kommuns satsning.

– En viktig aspekt för att den här typen av verktyg verkligen ska kunna integreras i undervisningen är att det är enkelt för lärare och elever att både logga in och använda tjänsten. Vi har därför valt att använda en plattform för samtliga skolstadier och samlar dessutom alla digitala verktyg i en portal där våra användare har ett inlogg till samtliga tjänster, säger Tony Mc Carrick.

TEXT: ANNIKA WIHLBORG

Trött på en **lärplattform** som ingen använder?
Prata med oss om **hemligheten** bakom
Sveriges mest använda community för lärande!

DIGITALISERING

Viktigt att tänka digitalt först

– När färre ska göra mer för mindre pengar blir automatisering av kommunala tjänster en nödvändighet. För att lyckas fullt ut krävs att man tänker digitalt först, sedan kan undantagen göras manuella och inte tvärtom, säger Torbjörn Larsson, ordförande i Kommits styrelse.

Intresset för offentlig digitalisering är större än någonsin. De flesta är överens om att digitalisering är svaret när verksamheter tvingas rationalisera och effektivisera. Men begreppet digitalisering kan ibland användas lite oförsiktigt.

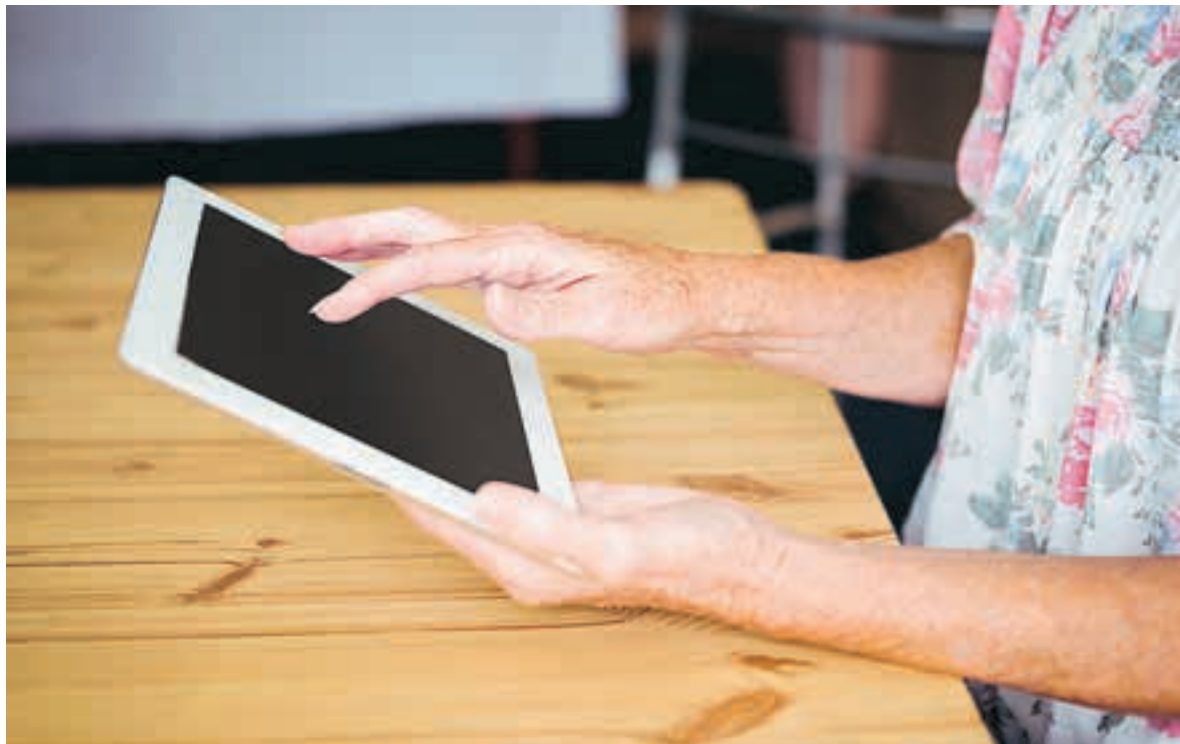
– Det hela bottnar i att digitalisering kan betyda olika saker för olika människor. Vissa anser att de har digitaliserat sin verksamhet bara för att de har en e-tjänst på sin hemsida som genererar e-post in till organisationen. Men det är egentligen ingen digitalisering utan handlar mer om att någon har skapat ett elektroniskt formulär, säger Torbjörn Larsson.

Digitaliseringens fulla potential, fortsätter han, kan nås först när ärendeflödet är automatiserat ända in i verksamhetssystemen och så kallade ”super-e-tjänster” har skapats.

– Med det menas att ärenden inte kräver någon handpåläggning utan att det sker en automatisk kontroll av lämnade uppgifter mot olika register. Det kan till exempel vara en parkerad bil där kontrollanten genom scanning av registreringsnumret får besked om att p-avgiften är betald. Det här är bara ett exempel av många där digitalisering kan hjälpa myndigheter och företag att utträtta mer med mindre resurser. Men för att få full effekt av en digitalisering gäller det att inte bara fokusera på skalet utan att gå hela vägen in i kärnhuset. Man måste tänka digitalt först, sedan kan undantagen göras manuella och inte tvärtom.

Bättre kontroll

Digitalisering och automatisering handlar inte bara om att effektivisera för att minska

antalet mantimmar per ärende, det handlar även om att skapa bättre säkerhet och kontroll.

– Om en medborgare skickar ett mail med uppgifter till en kommun som en handläggare sedan ska sitta och knappa in manuellt ger det gigantiska felmarginaler. Men om medborgaren istället loggar in med sitt bank-id ser systemet direkt att det är rätt person det handlar om och att uppgifterna är riktiga och avstämda med till exempel skattemyndigheten. När den nya dataskyddslagen GDPR träder i kraft i maj 2018 blir det ännu viktigare att personuppgifter som registreras i dataregister stämmer överens med verkligheten, fastslår Torbjörn Larsson.

Utanför muren

Stefan Palm, vd på Lumagate, betonar vikten av att arbeta med identitetshantering ur ett it-infrastrukturperspektiv.

– Förr byggde verksamheter murar i form av brandväggar, så kallat perimeterskydd, för att skydda sina data. Så länge it-användningen hölls innanför muren var man säker och all dokumentation och information som skickades likaså. Nu är problemet inte att obehöriga tar sig innanför muren, problemet är att användarna tar sig ut.

I dagens arbetsliv är det mer regel än undantag att ibland arbeta utanför kontoret. Det har gjort att muren inte längre fungerar. Det nya sättet att komma åt information via it-attacker är att gå via identitetshantering.

– Identiteten har blivit den nya perimetern i det avseendet, det är här it-attackerna sätts in. Därför är det extremt viktigt, både för privata och offentliga verksamheter, att ha koll på sin it. Identiteten är själva nyckeln till att skapa en säker miljö, säger Stefan Palm.

Organisatorisk fråga

Att låta alla logga in med till exempel ett bank-id, löser dock bara en del av problemet.

Det är oftast inte teknik som är begränsningen när det gäller digitalisering utan förmågan att få en verksamhet att fatta beslut i dessa frågor

Stefan Palm, vd på Lumagate.

Foto: Ernst Henry Photography

– Då vet systemet vem du är. Men sedan kommer nästa fråga: vad du får göra och vilken information du ska ha tillgång till. Som anställd på en offentlig verksamhet har du automatiskt flera roller som till exempel medarbetare, medborgare och dagisförälder. Beroende på vilken roll du har ska du ha olika access till olika system.

Just detta, berättar Stefan Palm, är något som många verksamheter brottas med idag.

– Det är i första hand en organisatorisk fråga. En gång i tiden hade vi pärmar och papper, då var det ganska enkelt att hålla reda på roller och behörigheter. I den digitala världen är det mer komplext. Det är oftast inte teknik som är begränsningen när det gäller digitalisering utan förmågan att få en verksamhet att fatta beslut i dessa frågor.

TEXT: ANETTE BODINGER

Torbjörn Larsson, ordförande i Kommits styrelse.

CHEFSKAP

Den moderna offentliga verksamheten – från stordrift till humanism

– Få känner till att produktionstänkandet bakom våra offentliga verksamheter baseras på hundra år gamla idéer från amerikansk bilindustri. Det fungerar inte längre och orsakar stora problem. Många chefer känner frustration, för lösningen erbjuds inte i det gamla tänkandet, säger Magnus Lord, läkare, civilingenjör och civilekonom som i mer än 20 år arbetat med att utbilda chefer inom vården.

En modernisering är nödvändig. Men där vissa verksamheter börjat, står andra kvar och stampar med omorganiseringar och nedskärningar.

– Fortsätter det så här kommer vi att se ett A- och ett B-lag, säger Magnus Lord, men betonar att de brister som finns inte är någons fel. Det är en kvarleva från det gamla industriella systemet, där vi anammat framför allt två principer: silofokus och Taylorism.

– Förr försökte man optimera varje silo eller stuprör för sig, vilket gör att en patientutredning eller ett ärende kan ta månader att genomföra, trots att innehållet bara är några timmar.

Få medarbetare är delaktiga

Men det är inte bara siloindelningen som är problematisk. Ännu värre är Taylors sekel-

gamla åsikt att medarbetarna inte klarar av att styra och förbättra verksamheten.

– Medarbetarna har bäst kunskap om situationen och det är de som ska utveckla verksamheten. Besluten måste fattas där informationen finns. Chefernas viktigaste uppgift är inte att vara beslutsfattare, utan att lära ut färdigheterna som krävs och att stödja sina medarbetare. Det frigör en enorm kraft och vi ser att det leder till både bättre kvalitet, tillgänglighet, arbetsmiljö och ekonomi. Det är dock ett uthålligt och långsiktigt arbete.

Magnus Lord nämner ADHD-utredning i Lund. De drogs med långa köer, kvalitetsbrister och sjukskrivningar bland personalen.

– Resultatet var enastående. Efter förbättringsarbetet gick man från 4 månaders utredningstid till 3 veckor. Vårdpersonalen ökade också sin kapacitet med över 100 procent

Medarbetarna har bäst kunskap om situationen och det är de som ska utveckla verksamheten

Magnus Lord, läkare, civilingenjör och civilekonom.
Foto: André de Loisted

samtidigt som sjukfrånvaron minskade och patienterna blev nöjdare.

Humanistiska synsättet övertygar

Magnus Lord har arbetat länge med att träna personal och chefer och skriver just nu på en bok i ämnet. På frågan vad som driver honom kommer svaret snabbt.

– Det är framför allt respekten för människan, en humanistisk inriktning som saknas i det gamla systemet. Medarbetarna försöker sätta människan i centrum, men systemet motarbetar dem.

Vill du vara med och utveckla framtidens hälso- och sjukvård?

Konsultföretaget Meditude AB har sedan starten enträget och framgångsrikt arbetat för att effektivisera hälso- och sjukvården genom digitalisering.

Det var i januari 2015 som it-arkitekten och projektledaren Qemajl Imeri grundade företaget och i dag kan han och hans medarbetare blicka tillbaka på en minst sagt händelserik utveckling.

– Sedan jag kom hit förra hösten har vi utöver våra uppdrag arbetat mycket med processer, dokument och rutiner för att bygga en plattform för ett kvalitetsledningssystem. Vi har under året bland annat tagit fram policies för rekrytering, värdegrund och kompetensförsörjning. Saker som är viktiga för ett välmående företag vars ambition är att leva som det lär, säger Hilka Linnarsson, Senior projektledare på Meditude AB.

Intressanta uppdrag

Hilka Linnarsson och Kerstin Ankargård, även hon Senior projektledare, har intressanta uppdrag på Meditude AB.

I juni i år avslutade Hilka Linnarsson fas 1 av StandIN-projektet som finansiera-

Qemajl Imeri

des av Vinnovas strategiska innovationsprogram och som syftade till att ta fram ett underlag för att kunna fastställa ett gemensamt ramverk av standarder för interoperabilitet och förändringsledning.

Nu har den andra fasen av projektet inletts.

Även denna gång är det Vinnova som finansierar projektet som koordineras av Sveriges kommuner och landsting.

– Det långsiktiga målet är att öppna dörrar för en gränsöverskridande organisatorisk samverkan som både bidrar till patientnytta och verksamhetsnytta. Rätt information för rätt person vid rätt tillfälle skapar ett värde för alla, säger Hilka Linnarsson.

Kerstin Ankargård har sedan hon anställdes på Meditude AB i maj 2015 haft ett uppdrag på hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Stockholms Läns Landsting.

– Mina uppdrag har varit att göra utredningar, förstudieleda avveckling av applika-

tion inom SLL samt nu senast att arbetet med att etablera processer och funktion för styrning, ledning och kvalitetssäkring av informationshanteringsbilagor, säger hon.

Söker efter nya eldsjälar

Meditude växer och vi söker ständigt efter nya eldsjälar som brinner för att stödja hälso- och sjukvårdens arbete med modern verksamhetsutveckling och systemutveckling.

Du som har mer än fem års dokumenterad erfarenhet av eHälsa och/eller utbildning inom medicinsk informatik, datateknik, industriell ekonomi får gärna kontakta oss.

Skicka ditt CV till rekrytering@meditude.se

Besök gärna vår hemsida www.meditude.se eller kontakta oss på info@meditude.se för att få veta mer.

Meditude
VÄRDENS IT-KIRURGER

Kerstin Ankargård

Hilka Linnarsson

E-TJÄNSTER

E-tjänster leder till att vården förs närmare medborgarna

– Samtidigt som fler saker utförs på distans innebär digitala e-tjänster att vården förs närmare medborgarna. Det handlar fortfarande om mellanmänsklig kommunikation, tekniken är enbart ett hjälpmedel, säger Lena Furmark, avdelningschef E-hälsa och Strategisk IT, SLL.

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har enats om en vision som ska omfatta arbetet med att bättre använda digitaliseringens möjligheter inom offentlig sektor. När Inera nu blir ett SKL-bolag är förhoppningen att man enklare ska kunna utveckla och införa nationella e-tjänster.

Ragnar Lindblad, chef för avdelningen Framtidens vårdprocesser i Västra Götalandsregionen och representant i Ineras programråd, välkomnar nyordningen.

– Kommunerna är redan med i delar av det nationella arbetet och SKL:s förvärv av Inera kommer sannolikt att bidra till att deras engagemang kommer att öka. Samtidigt blir det förstås en utmaning att gå från 21 till 311 ägare.

Han ser också en utmaning i att hålla fast vid Ineras grundtanke.

– När Inera bildades var tanken att lägga en del resurser i gemensam korg och samverka om vissa saker i syfte att slippa uppfinna hjulet två gånger. Kortsiktigt har vi en utmaning i att hitta tillbaks till den tanken. Just nu är många av landstingen och regionerna upptagna i stora egna projekt och investeringar. Jag tror det är nödvändigt att bibehålla den nationella idén om att många it- och digitaliseringsprojekt blir bättre om vi gör dem tillsammans.

Krävs samarbete

Även Lena Furmark, som representerar Stockholms läns landsting i Ineras programråd, ser fram emot att kommunerna kommer med i arbetet.

– Samtidigt är det viktigt att vi inte tappar fart med de strävanden vi haft inom landstingsvärlden. Vi står inför ett antal viktiga milstolpar och det är viktigt att detta inte blir en temposvacka.

Den största utmaningen, både nu och i framtiden, menar Lena Furmark är att hitta samlade samarbetsmöjligheter.

– Olika kommuner, landsting och regioner kan ha väldigt olika utgångspunkter och för-

Ragnar Lindblad, chef för avdelningen Framtidens vårdprocesser i Västra Götalandsregionen.

Foto: Åsa Liffner

Lena Furmark, avdelningschef E-hälsa och Strategisk IT, SLL.

Teknologierna ger oss möjlighet att komma till rätta med många av dagens stora utmaningar inom svensk sjukvård

utsättningar, både storleksmässigt och praktiskt.

Under tiden som den nya organisationen hitta sina former fortsätter arbetet med att ta fram och införa nationella e-tjänster inom hälso- och sjukvårdssektorn.

– Teknologierna ger oss möjlighet att komma till rätta med många av dagens stora utmaningar inom svensk sjukvård. I takt med att antalet e-tjänster inom vård och hälsa ökar kommer vi att uppleva att vården blir mycket mer medborgar- och patienttillvänd. För samtidigt som fler saker utförs på distans innebär digitala e-tjänster paradoxalt nog att vården förs närmare medborgarna. Det handlar fortfarande om mellanmänsklig kommunikation, tekniken är bara ett hjälpmedel, fastslår Lena Furmark.

TEXT: ANETTE BODINGER

E-HÄLSA

E-hälsoutvecklingen behöver accelerera framöver

En faktor som driver på e-hälsoutvecklingen är att patienter kräver en ökad delaktighet i vården. Andra drivkrafter är kvalitetsvinster, effektivitetsvinster och ett starkt partnerskap med patienterna.

För att hälso- och sjukvården ska kunna leverera den vård patienterna efterfrågar även i framtiden krävs att sjukvårdssektorn digitaliseras i samma takt som samhället i övrigt, säger Peter Graf, öron-näsa-halsspecialist och vd för vårdbolaget Tiohundra.

Peter Graf, vd för vårdbolaget Tiohundra.

– De i särklass största utmaningarna är att införa nya arbetssätt och att förändra vårdspersonalens attityd till e-hälsosatsningar. Sjukvården baseras idag i stor utsträckning på fysiska läkarbesök, men de kan delvis ersättas med videolänkar. Det spar tid och resurser för såväl patient som läkare. Distansarbete är också en viktig konkurrensfördel för arbetsgivare, säger Peter Graf.

E-hälsolösningar måste också utvecklas enligt en specifik teknisk standard så att information kan flöda mellan samtliga system i vården. Först då kan den fulla potentialen realiseras.

– Ett viktigt första steg är att utbilda hela personalen i nyttan. Så snart de märker hur vardagen förenklas så får man dem på sin sida när man fortsätter införa olika e-hälsolösningar, säger Peter Graf.

Frigöra mer tid

– E-hälsolösningars främsta potential är att frigöra mer tid för läkarna till patientnära arbete. Samtidigt finns tekniska, semantiska, organisatoriska och juridiska barriärer. SKL och regeringen fokuserar på lagar och regler, standarder och enhetliga begrepp. E-hälsomyndigheten arbetar bland annat på grunden för en nationell läkemedelslista. Detta ger en stabil grund för framtiden, säger Jean Luc af Geijerstam, läkare och enhetschef på E-hälsomyndigheten.

Några exempel på lyckade satsningar är journaler tillgängliga via nätet i Uppsala läns

Jean Luc af Geijerstam, läkare och enhetschef på E-hälsomyndigheten.

Foto: Magnus Glans/Svartpunkt

E-hälsolösningars främsta potential är att frigöra mer tid för läkarna till patientnära arbete

landsting, och Region Kronobergs e-hälsolösningar för ambulansen.

Lösa verksamhetens behov

Hans råd till vårdgivare som utvecklar e-hälsotjänster är att utgå från hur de kan lösa verksamhetens behov och att utveckla i team med både it-medarbetare och vårdpersonal.

– Man behöver inte uppfinna hjulet varje gång. Inspireras istället av de framgångsrika e-hälsolösningar som redan finns runtom i landet, säger Jean Luc af Geijerstam.

TEXT: ANNIKA WILHBORG

DIGITALISERING

Digitalisering – nyckeln till en smartare välfärd

– Att ta tekniken till hjälp för att skapa en smartare välfärd handlar inte om att färre människor ska arbeta inom sektorn, tvärtom. Digitaliseringen frigör tid och resurser så att samhället kan möta framtidens behov av välfärdstjänster, säger Per Mosseby på SKL.

Digitaliseringen sägs vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället. Enligt en undersökning som SKL låtit göra har invånarna höga förväntningar på digitalisering i offentlig sektor.

– Kommuner och landsting måste bli bättre på att använda de möjligheter digitaliseringen ger, säger Per Mosseby, chef för avdelningen för digitalisering på SKL.

Under begreppet ”smartare välfärd” har SKL samlat sina och regeringens ursprungliga mål för digitaliseringen av välfärdstjänster inom offentlig sektor.

– Det handlar i korthet om att skapa en enklare vardag för privatpersoner och företag och åstadkomma en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet. Viktigt är också att uppnå en högre kvalitet och effektivitet. Sammantaget ger allt detta en smartare välfärd.

I syfte att stötta den offentliga sektorn i arbetet med att använda de möjligheter digitaliseringen ger, driver SKL nu en stor förändringsledningsatsning: LEDA för smartare välfärd.

– Vi har samlat Sveriges bästa kommuner på området till ett program om att leda utveckling i en föränderlig värld. Syftet är att öka hastighet, nytta och kvalitet i införandet av digitala lösningar. Genom ökad förståelse för vad som utmärker ett lyckat införande av ny teknik hoppas vi att programmet ska bidra

till vidare utveckling inom alla kommuner, säger Per Mosseby.

Arbeta annorlunda

Den stora utmaningen, menar han, ligger i att få beslutsfattare och andra aktörer som är involverade i leverans av välfärdstjänster att förstå hur man kan jobba på ett annorlunda sätt.

– Problemet är inte att få brukare eller invånare med på tåget, utmaningen ligger oftast i det interna förändringsarbetet, säger Per Mosseby, som är övertygad om att smartare välfärd utan digitalisering är en ekvation som inte går att få ihop.

– Om samhället skulle fortsätta med att leverera välfärdstjänster på samma sätt som förr i tiden måste det till skattehöjningar med helt oemulabelopp. Därför är skapandet av en smartare välfärd en viktig del av morgondagens utmaning inom offentlig sektor. Vi kommer att klara av den, tack vare digitaliseringen. Utan den kommer varken tid eller resurser att räcka till.

En fråga, inte två

Även Julie Améen, ansvarig offentlig sektor vid CGI Sverige, menar att digitaliseringsfrågorna måste upp på ledningsgruppsnivå.

– It-frågor i offentliga verksamheter drivs inte sällan ”nerifrån och upp”. Men för att it ska bli mer än att med teknikens hjälp om-

Per Mosseby, chef för avdelningen för digitalisering på SKL.
Foto: Johan Bergmark

vandla analoga processer till digitala, behöver dessa frågor komma upp på ledningsnivå.

I den privata sektorn talas det idag om digitalisering och transformation i samma mening. Något som Julie Améen menar att även den offentliga sektorn bör ta till sig.

Digital transformation handlar om att göra saker på ett helt nytt sätt. För att lyckas med det krävs förändringsledning med ledare som är villiga att testa nya, innovativa grepp och en organisation som är beredd att möta upp. Gapet mellan verksamhetsledning och it måste överbryggas för att man ska kunna skapa förutsättningar för förändring, digitalisering och transformation.

Verksamhetsstyrning och digitalisering är inte skilda ämnen utan en och samma fråga.

Medborgarinflytande och innovation

Viktigt är också, framhåller Julie Améen, att ta vara på den kompetens som finns ute i samhället.

– När det gäller e-tjänster inom offentlig sektor ska de inte tas fram för medborgarna utan med hjälp av medborgarna. Jag tror att digital kompetens kommer att vara en utmaning inom offentlig sektor ytterligare ett tag framöver. Men den kunskap som saknas finns, och går att få tillgång till genom att öppna upp och ta vara på engagemanget som finns ute i samhället för dessa frågor, framförallt hos de unga medborgarna som har både kompetens och vilja att engagera sig och bidra till utvecklingen. Vi måste våga låta ungdomar utmana våra invanda mönster. Med strukturerade processer för innovation och digitala verktyg för samverkan kan man släppa loss kraften och få fram nya lösningar, tillsammans med medborgaren. Det kommer att vara helt avgörande för att lyckas.

Med strukturerade processer för innovation och digitala verktyg för samverkan kan man släppa loss kraften

Julie Améen, ansvarig offentlig sektor vid CGI Sverige.

FÖRETAGSKLIMAT

”Ett bra företagsklimat gynnar hela samhället”

– Sollentuna kommun månar om sina företagare och är lyhörda för deras behov. Kommunen är också bra på att skapa samverkan mellan olika aktörer, som företagare känner man sig som en viktig del av samhället, säger Camilla Hermelin, styrelseordförande för Karriärkonsulten.

Sollentuna har för andra året i rad nått en hedrande andraplats i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat bland Sveriges kommuner. Bakom framgångarna finns driftiga invånare som vågar satsa på att förverkliga sina idéer, och inte minst en bra plattform att utgå ifrån.

– Vi har jobbat länge och målmedvetet med att skapa ett bra företagarklimat i kommunen. Det har resulterat i en strategi där vi pekat ut de områden som både vi och företagen tycker är viktiga att arbeta med, berättar Katarina Kämpe, kommundirektör.

För att säkerställa att teorierna har bäring har kommunen en ständigt pågående dialog med företagen.

– Viktiga grundstenar i att skapa ett bra företagsklimat är att ha en god service, till exempel i form av enkla förfaranden när det gäller bygglov och tillstånd av olika slag. För att få det att fungera måste man jobba även med den interna organisationen, säger Katarina Kämpe.

För att säkerställa en god service har kommunens chefer, handläggare och politiker som möter företagen i sitt arbete gått SKL:s kurs ”Förenkla helt enkelt”, som syftar till att förbättra företagskontakten.

Mycket stöd

Camilla Hermelin grundade företaget Karriärkonsulten i Sollentuna för sex år sedan.

Jag upplever att det finns en stor vilja att verkligen lyssna på företagare och deras behov

Affärsidén är att hjälpa personer som står utanför arbetsmarknaden att få ett arbete eller börja studera. Sedan dess har det hänt en hel del. Verksamheten har idag tolv anställda, och uppmärksammats av kommunen som Årets Nyföretagare 2014.

Hon säger att mycket tack vare det goda samarbetet med kommunen, Arbetsförmedlingen och andra företagare kommer nästan alla av Karriärkonsultens adepter snabbt ut i jobb, vilket är en vinstaffär för alla inblandade.

– Vi har idag kontor både i Sollentuna och Kista och får idag ut åtta av tio arbetssökande i jobb, det är vi förstås mycket stolta över, säger Camilla Hermelin.

På frågan om hon kan rekommendera andra som är i färd med att förverkliga sina affärsidéer att starta i Sollentuna är svaret ett tveklöst ”ja”.

– Absolut, det finns många skäl till att starta här. Det finns mycket stöd och hjälp, till exempel manualer för olika processer som syftar till att förenkla olika förfaranden för företagare. Man kan också få hjälp med att skapa nätverk, kontakter är extremt viktigt för att lyckas med sitt företagande. Jag upplever också att det finns en stor vilja att verkligen lyssna på företagare och deras behov. Kommunen är även bra på att samla olika aktörer för att skapa samverkan och på att visa att vi är viktiga både för kommunen och samhället i stort. Som företagare i Sollentuna känner man sig som en del av något större.

Alla gynnas

Henrik Thunes, kommunstyrelsen ordförande, menar att det finns många skäl till att erbjuda ett bra näringslivsklimat.

– Det är inte bara för näringslivets skull, om det går bra för företagen skapar de tillväxt

Camilla Hermelin, grundare och styrelseordförande, Karriärkonsulten.

vilket leder till arbetstillfällen och fler som betalar skatt. Större skatteintäkter till kommunen gör i sin tur att vi kan lägga mer pengar på vår välfärd. Alla tjänar på ett bra företagsklimat.

Att så många nya företag startas i Sollentuna har dels med det goda företagsklimatet att göra, dels med goda kommunikationer och ett extremt bra geografiskt läge. Inom kommungränsen finns inte mindre än fem pendeltågsstationer.

– Vi har även E4:an som går tvärs igenom kommunen och det är nära både till Arlanda och Stockholm City. De goda kommunikationerna bidrar till att företagen har lätt att rekrytera kompetent arbetskraft från hela norra Storstockholm, konstaterar Henrik Thunes.

Siktat framåt

Sollentuna har kommit tvåa i Svenskt Näringslivs ranking två år i rad, det är inte långt till förstaplatsen och Henrik Thunes ser det som en sporre till att jobba ännu hårdare på att utveckla företagsklimatet i kommunen.

– Om fem år är vi definitivt Sveriges bästa företagskommun. Då har vi ännu fler nya små och medelstora företag som växer i kommunen.

Katarina Kämpe nickar instämmande.

– Då om inte förr har vi definitivt nått förstaplatsen och har då också ett ännu större nyföretagande i kommunen där de som vill starta eget får hjälp med att sätta igång och lyckas med sin strävan.

Katarina Kämpe, kommundirektör i Sollentuna kommun.
Foto: Erja Lempinen

Henrik Thunes, kommunstyrelsen ordförande i Sollentuna kommun.
Foto: Erja Lempinen

SMARTA STÄDER

Smart stad kräver nya förvaltningsmodeller

– En smart stad drar nytta av digitaliseringens alla möjligheter för att göra livet enklare och bättre för alla som lever, vistas och verkar här. Det säger Christer Forsberg Philip, CDO, som leder arbetet med att göra Stockholm till världens smartaste stad 2040.

I januari nästa år ska en ny strategi för en smart och uppkopplad stad tas fram och klubbas i Stockholm.

– När kommunfullmäktige förhoppningsvis säger ja till strategin har vi den grundsten som krävs för att som krävs för att Stockholm ska bli världens smartaste stad, säger Christer Forsberg Philip, som berättar att det redan har startats ett antal så kallade förutsättningsprojekt.

– Det handlar bland annat om kartläggning av befintliga digitala plattformar, möjligheter till samverkan, kunskapsspridning och inte minst juridiska utredningar och informations-säkerhet.

En av de största utmaningarna är styrning och ledning.

– Stockholm består av uppemot femtio förvaltningar och bolag. Ett sätt att underlätta styrningen av digitaliseringsprogrammet kan vara att skapa verksamhetsområden som går tvärs över förvaltningsgränserna, vilket jag tror är ett måste för att få detta på plats.

En annan utmaning är den teknik som behövs för att göra Stockholm till världens smartaste stad.

– De nuvarande förvaltningsmodellerna som omfattar drift, underhåll och utveckling kommer inte att hålla i morgon. Det kommer att bli

Vi går från att kommuner och landsting förser medborgarna med tjänster till att medborgarna och företagen faktiskt är med och tar fram dessa

Christer Forsberg Philip, chief digital officer i Stockholms stad.
Foto: Ester Sorri

fler förvaltningsöverskridande system och kanske även regionala system, det återstår att se.

Just nu pågår ett arbete där verksamheten tittar på hur framtida förvaltningsmodeller skulle kunna se ut.

– Vi resonerar i termer av portföljstyrning, där bolag, kommuner och förvaltningar skulle kunna samverka i portföljstyrgrupper och föra diskussioner hur man tar detta vidare. En ny förvaltningsmodell kräver också en ny finansieringsmodell. Kommunen styrs idag via budget som läggs i princip ett år innan den används, hur ska vi veta vad vi ska investera i om ett år? Vi lider ingen brist på utmaningar i det här projektet, säger Christer Forsberg Philip som tillägger att det är just utmaningarna som fick honom att ta jobbet.

– Jag känner en otrolig entusiasm inför uppgiften, digitaliseringen innebär stora möjligheter framöver. Stockholm är en fantastisk stad, och att få bidra till att göra livet tryggare, lättare och enklare för de som bor i regionen är något jag verkligen brinner för.

Agila arenor

Även Kim Hallenheim, ansvarig offentlig sektor Deloitte, är entusiastisk över de möjligheter som digitaliseringen för med sig.

– De senaste tio åren har digitaliseringen inom offentlig sektor till största delen handlat om att digitalisera redan existerande tjänster. Idag handlar det mer om att sätta användarna i fokus och utveckla tjänster och appar efter medborgarnas behov.

Här menar han, har olika kommuner kommit olika långt med att skapa den medborgardialog som måste till.

– Kanske är kommuner och landsting inte riktigt beredda på hur man ska hantera den tvåvägskommunikation som krävs för att e-tjänsterna ska utgå från medborgarnas behov av information, och inte från kommunens behov av att informera.

Några kommuner ligger långt fram och strävar efter att skapa agila arenor där utveckling och service ska vara en renodlad samverkansfunktion med ansvar att tillfredsställa medborgarbehov. En strävan som kräver flera kompetenser i samverkan, både inom och utom kommunen.

– Vi går från att kommuner och landsting förser medborgarna med tjänster till att medborgarna och företagen faktiskt är med och tar fram dessa. Agila arenor är utmärkta forum för samverkan av det här slaget, säger Kim Hallenheim.

Nya modeller

Även förvaltningsmodeller och outsourcing är områden som påverkas av den pågående digitaliseringen av offentlig verksamhet.

– Den främsta drivkraften bakom outsourcing har varit kostnadsreduktion. Jag tror att outsourcing går mot att bli ett mer strategiskt element. All it kommer inte längre att kunna samlas på ett och samma ställe. Detta kommer att påverka hur man skriver kontrakt inom outsourcing. Rätt hanterad tror jag att den nya ordningen kommer att öka både kvalitet, medborgarinflytande och möjligheter till att utveckla smarta tjänster inom kommuner, landsting och regioner.

TEXT: ANETTE BODINGER

Kim Hallenheim, ansvarig för offentlig sektor hos Deloitte.

E-HÄLSA

E-hälsoutvecklingen kräver nationell samordning och ökat tempo

E-hälsoutvecklingen är i mångt och mycket avgörande för att hälso- och sjukvården ska klara av framtidens krav. Utvecklingen pågår, men utvecklingstakten på e-hälsområdet behöver accelerera rejält för att hälso- och sjukvården ska kunna hålla jämna steg med övriga samhället.

Vårdförbundet är en av de aktörer som driver frågan om en accelererad e-hälsoutveckling.

– Vi anser att e-hälsoutvecklingen går för långsamt och inte är tillräckligt anpassad till patienternas och sjukvårdens behov. E-hälsosatsningar bör betraktas som verksamhetsutvecklingsprojekt snarare än renodlade teknikprojekt. De e-hälsolösningar som introduceras måste utgå från vårdens processer och patienternas behov för att bli långsiktigt framgångsrika, säger David Liljequist, sjuksköterska, systemvetare och förbundsombudsman med fokus på e-hälsa på Vårdförbundet.

Han anser bland annat att vårdpersonalens kompetens kring e-hälsa behöver stärkas. Detta för att de ska kunna agera tydligare kravställare och identifiera verksamhetens behov av e-hälsolösningar. Här behöver högskolorna och arbetsgivarna ta ett mycket större ansvar.

Måste öka digitaliseringstakten

– Hälso- och sjukvården ligger långt efter samhällets övriga digitaliseringsutveckling. Vårdmiljön baseras exempelvis till stora delar fortfarande på stationära datorer snarare än mobila enheter. Med tanke på Sveriges demografiska utveckling och den vård som i högre grad sker i hemmen så är det inte hållbart för vården att inte öka digitaliseringstakten. Med funktionella och effektiva e-hälsolösningar kan vårdens medarbetare i högre utsträckning ägna sig åt det arbete de faktiskt är utbildade för, säger David Liljequist.

De viktigaste åtgärderna på e-hälsoområdet är, enligt David Liljequist, att införa standardiserade lösningar som underlättar interoperabilitet, alltså att systemen ska kunna kommunicera med varandra så att information följer patienten över enhets- och vårdgivargränserna. Systemen måste också bli enklare att använda så

Hälso- och sjukvården ligger långt efter samhällets övriga digitaliseringsutveckling

David Liljequist, sjuksköterska, systemvetare och förbundsombudsman med fokus på e-hälsa på Vårdförbundet.

att rätt information finns tillgänglig om rätt patient, på rätt plats och i rätt tid.

Eftersom landsting och kommuner är autonoma förekommer många e-hälsolösningar som inte fungerar över vårdgivargränserna. Ett ökat fokus på samordnade lösningar, tydligare nationell samordning, mer resurser till e-hälsoutveckling och fler hälsoinformatiker som kombinerar it-kompetens med kompetens kring hur vården fungerar är några nödvändiga åtgärder. En Vision för eHälsa 2025 är bra, men en tydlig nationell handlingsplan för e-hälsa samt att staten fattar taktpinnen på det här området efterlyses också av Vårdförbundet.

TEXT: ANNIKA WIHLBORG

Vi fortsätter att skriva historia på Park!

I SEPTEMBER 2017 SLÅR VI UPP DÖRRARNA TILL NYA ELITE PARK AVENUE HOTEL

900 nya kvadratmeter konferens- och eventyta | Största lokalen tar upp till 700 personer | Befintlig konferensyta renoveras | 16 nya hotellrum byggs och befintliga 317 rum får ett facelift |

Ny frukostmatsal i anslutning till restaurang Park Aveny Café

BÄSTA SKOLKOMMUN 2016

Alla kommuner kan bli Sveriges bästa skolkommun

I oktober lanserade Lärarförbundet för femtonde året i rad sin ranking Bästa skolkommun, som sätter fokus på kommunernas viktiga roll som huvudmän för skolan.

Syftet med rankingen är att uppmuntra kommuner som ger sina elever, lärare och skollärdare goda förutsättningar samt att inspirera kommuner att ständigt fortsätta sitt arbete med att vara bra skolkommuner.

– Rankingen sätter fokus på kommunernas viktiga roll och ansvar som Sveriges största

lärararbetsgivare. Kommunerna är förutsättningsgivare för att bidra till en positiv skolutveckling och Bästa skolkommun används ofta som ett viktigt verktyg i dialogen om vilka insatser som är nödvändiga för att ytterligare förbättra kommunernas skolor, säger Lärarförbundets ordförande Johanna Jaara Åstrand.

Många kommuner vittnar om att Lärarförbundets ranking bidrar till deras interna dialog kring att förbättra sitt eget nuläge i skolan och diskussioner om hur skolans resurser kan användas för att på bästa sätt gynna elever och lärare. I andra kommuner har rankingen gett upphov till rekryteringsstrategier för att säkra framtida kompetensförsörjning.

– Tre faktorer utmärker de kommuner som rankas högt i vår mätning: en långsiktig strategisk plan för hur de vill utveckla sin skola och dess lärare, en bred samsyn kring utvecklingsplanen bland politiker, tjänstemän och lärare samt en hög tillit till lärarnas förmåga att fatta väl avvägda beslut, säger Johanna Jaara Åstrand.

Vilja att skapa medansvar

Hon menar att vilken kommun som helst i realiteten har möjlighet att utses till Sveriges bästa skolkommun. Det finns inga genvägar, men kommuner som arbetar konsekvent med de tre faktorer som är gemen-

samma för de skolkommuner som toppar rankingen har goda möjligheter att klättra i rankingen.

– En vilja att skapa medansvar, att lärare ska kunna och vilja påverka utvecklingsprocessen samt att politiker gör rätt prioriteringar och skapar förutsättningar för att lärare ska kunna göra ett riktigt bra jobb är avgörande framgångsfaktorer bland de kommuner som rankats högt i vår mätning, säger Johanna Jaara Åstrand.

TEXT: ANNIKA WIHLBORG

Johanna Jaara Åstrand, ordförande Lärarförbundet.
Foto: Lärarförbundet

BÄSTA SKOLKOMMUN 2016:

Plats	Kommun	Poäng	2015
1	Vellinge	664	1
2	Varberg	1016	50
3	Vadstena	1039	30
4	Båstad	1079	6
5	Piteå	1102	2
6	Hammarö	1112	5
7	Luleå	1126	3
8	Höganäs	1160	17
9	Övertorneå	1165	23
10	Herrljunga	1187	110

TRYGGHETSLARM

Många fördelar med övergången från analoga till digitala trygghetslarm

Övergången från analoga till digitala trygghetslarm pågår för fullt, och numera är drygt hälften av de 200 000 trygghetslarm som finns i Sverige digitala. Trots att övergången inleddes redan 2011 har många svenska kommuner fortfarande inte tagit steget och moderniserat sina trygghetslarm.

Digitala trygghetslarm erbjuder ökad trygghet och gör det även möjligt att erbjuda användaren tillgång till andra nyttiga tjänster. Med digitala trygghetslarm ökar tillförlitligheten och därmed även tryggheten för användare, personal och anhöriga.

– Teknikskiftet går för långsamt, det är viktigt att fler kommuner tar tag i frågan och introducerar digitala trygghetslarm. De digitala trygghetslarmen erbjuder helt andra möjligheter till funktionsövervakning, vilket innebär att man kan garantera dess funktion.

Vår förhoppning är att SKL:s ramavtal ska påskynda teknikskiftet i landets kommuner, säger Peter Svensk, Doro Care Business Director.

Förbered medarbetarna inför skiftet

Med digitala trygghetslarm kan kommuner minska antalet servicebesök och samtidigt garantera brukare en hög trygghetsnivå.

– Det är viktigt att förbereda kommunens medarbetare i samband med den här typen av teknikskifte. Det är också angeläget att frågan om övergången till digitala trygghetslarm ständigt finns på agendan hos kommuner runtom i landet. Här har kommunernas inköpscentral ett viktigt ansvar i att förmå fler kommuner att genomgå det här nödvändiga teknikskiftet, säger Peter Svensk.

– En utmaning för kommuner i samband med övergången är att få till en välfungerande samverkan mellan it-avdelningen, upphandlingsenheten och de medarbetare som hanterar inkommande trygghetslarm. En samverkan mellan dessa tre parter är nödvändig för att implementeringen ska bli långsiktigt framgångsrik och för att säkerställa att kommunen verkligen får de tjänster och den funk-

Teknikskiftet går för långsamt, det är viktigt att fler kommuner tar tag i frågan

Conny Callin, marknadschef på SKL Kommentus.

Peter Svensk, Doro Care Business Director.

tionalitet de behöver, säger Conny Callin, marknadschef på SKL Kommentus.

– En av de främsta fördelarna med de digitala trygghetslarmen är att samtliga leverantörer baserar sina lösningar på samma kommunikationsprotokoll. Det ger kommunerna betydligt större frihet att själva välja leverantör. Med de analoga trygghetslarmen var de ofta bundna till en specifik leverantörs tekniska lösning, men i framtiden får kommunerna alltså betydligt bättre möjligheter att byta leverantör, säger Conny Callin.

TEXT: ANNIKA WIHLBORG

NY DATASKYDDSFÖRORDNING

Kommuner och landsting behöver förbereda sig för den nya dataskyddsförordningen

Den 25 maj 2018 ersätter en ny EU-förordning om dataskydd den svenska personuppgiftslagen. GDPR (General Data Protection Regulation) är den nya dataskyddsförordning som börjar gälla i hela EU från våren 2018. Den förstärker och förtydligar individens rättigheter och medför en hel del förändringar, vilket redan nu kräver förberedelser från kommuner och landsting.

Med GDPR blir reglerna om behandling av personuppgifter modernare och skillnaden mellan medlemsstaterna minskar. Syftet är att individer ska få större kontroll över sina personuppgifter samtidigt som företag bara behöver förhålla sig till ett regelverk när de verkar i flera EU-länder. Den europeiska dataskyddsförordningen kommer att kompletteras av vissa nationella regler, som bland annat berör rätten att överklaga tillsynsmyndighetens beslut. Regeringen har tillsatt en utredning som ska ta fram för-

slag på en ny lag som kompletterar EU-förordningen. Utredningen ska även besluta om kommuner och landsting kan tvingas betala sanktioner om de inte följer dataskyddsförordningen. En målsättning är att den svenska lagstiftningen anpassas på ett sätt som skapar bästa möjliga balans mellan skyddet för den personliga integriteten och näringslivets och myndigheters behov av att kunna behandla personuppgifter. Utredningens förslag ska presenteras i maj 2017.

Förbered i god tid

– För enskilda kommer rättigheterna att stärkas, bland annat ställs strängare krav på att företag och andra organisationer ska informera om hur de hanterar enskildas personuppgifter. Enskilda ska i vissa situationer även kunna säga nej till att en myndighet eller ett bolag behandlar ens personuppgifter, säger Eva Maria Broberg, jurist på Datainspektionen.

Hon betonar vikten av att beslutsfattare och nyckelpersoner i de berörda organisationerna är medvetna om vad den nya förordningen innebär. Att ha kontroll på vilka personuppgifter man hanterar, hur de samlas in och lämnas ut samt att se över vilken information man lämnar till de registrerade individerna är andra exempel på förberedelser.

Se över ert personuppgiftsskydd

Se till att ni har rätt förutsättningar att tillmötesgå den registrerade individens rättigheter. Introducera rutiner som berör hur man ska få tillgång till personuppgifter, hur felaktiga personuppgifter kan rättas och vart individer kan vända sig med eventuella klagomål kring personuppgiftshanteringen.

– Andra förberedelser inkluderar att se över hur ni skyddar era personuppgifter och att utse ett dataskyddsombud, som ersätter personuppgiftsombudet, säger Eva Maria Broberg.

Eva Maria Broberg, jurist på Datainspektionen.

TEXT: ANNIKA WILHBORG

FRAMTIDEN SITTER I SKOLBÄNKEN

Vi är tusentals lärare som varje dag gör ett fantastiskt jobb och utbildar våra barn och ungdomar – Sveriges framtid. Men idag är det för få som vill bli lärare. Många väljer bort ett av Sveriges viktigaste yrken för att arbetsbelastningen är för hög och lönen för låg.

Som tur är går det att ändra på. Med rätt politiska beslut kan lärarna bli fler och fler kommuner kan bli Bästa skolkommun. Det tjänar hela Sverige på.

Johanna Jaara Åstrand

Johanna Jaara Åstrand,
Ordförande Lärarförbundet
Twitter: @JohannaJAstrand

Hur gick det för din kommun
i Bästa skolkommun i år?
lararforbundet.se/bastaskolkommun

DELAKTIGHET

Full delaktighet för alla

Utvecklingen i samhället med längre medellivslängd och ändrad befolkningsdemografi ökar behovet av stöd för individen. Myndigheten för delaktighet stöttar kommuner, landsting, innovatörer och andra som vill skapa full delaktighet för alla oavsett funktionsförmåga.

Myndigheten för delaktighet (MFD) har med utgångspunkt i konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning ett uppdrag från regeringen att stödja och samarbeta med offentliga aktörer, näringsliv och det civila samhället för att öka tillgänglighet och skapa förutsättningar för delaktighet.

– Vårt grunduppdrag är att stödja och följa hur funktionshinderspolitiken implementeras i samhället. Det omfattar bland annat att följa upp hur olika verksamheter inkluderar perspektivet med delaktighet men även hur levnadsförhållanden för funktionshindrade utvecklas inom olika sektorer, såsom skola, social omsorg, vård och transport, berättar Malin Ekman Aldén, tillförordnad generaldirektör för MFD sedan april i år.

Vill öka medvetenheten

Ett av MFD:s uppdrag är att fungera som ett kunskapsnav och i samverkan med berörda organisationer öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Målet

är att öka såväl delaktighet som självbestämmande.

– Vi arbetar för att samhället ska blir universellt utformat från början där mångfalden av behov tas tillvara, att hinder för delaktighet identifieras, åtgärdas och undanröjs och att individuella stöd och lösningar som stärker delaktigheten för den enskilde utvecklas. Det är en stor och viktig utmaning eftersom stora grupper annars har svårigheter att vara delaktiga i samhället.

Teknik kan underlätta

Det sker en snabb utveckling inom välfärdsteknologin som ger nya möjligheter att underlätta livet för personer med funktionsnedsättning om den används på rätt sätt. Tekniken ska vara ett komplement till den mänskliga kontakten och inte en ersättning.

– Utvecklingen går framåt, men långsammare än vi skulle önska. Teknik som redan finns i vår vardag kan öppna fantastiska möjligheter. Det kan handla om GPS-funktioner som gör det möjligt för personer med

Malin Ekman Aldén,
tillförordnad general-
direktör för MFD.
Foto: MFD

Vårt grunduppdrag är att stödja och följa hur funktionshinderspolitiken implementeras i samhället

demens att kunna fortsätta vara aktiva på egen hand med ökad säkerhet. Det kan vara appar som hjälper till med vardagsrutiner såsom att ta medicin, äta eller klä på sig, eller om att kommunicera med anhöriga via webbkamera. Här kan vi vara med och stödja utvecklingen. Vårt uppdrag på MFD är att främja vad det till syvende och sist handlar om: full delaktighet för alla oavsett funktionsförmåga.

TEXT: SANDRA AHLQVIST

Här växer stad och natur tillsammans

I Sollentuna har vi antagit utmaningen att låta stad och natur växa tillsammans. Just nu bygger vi för att ta emot över 1000 nya invånare varje år.

Samtidigt är vi noga med att bevara och utveckla det bästa vi har: tillgänglig natur, attraktiva bostäder, möjligheter till en aktiv fritid och mycket mer.

Väsjön är ett levande exempel på hur vi jobbar med att utveckla Sollentuna.

VÄSJÖN

www.sollentuna.se/vasjon

SOLLENTUNA
KOMMUN

KRISBEREDSKAP

Bred samverkan skyddar vid kris

Stockholmsregionen växer kraftigt och har en komplex infrastruktur, där små störningar kan få stora konsekvenser. Sedan ett par år tillbaka finns Samverkan Stockholmsregionen, en organisation som omfattar alla viktiga samhällsaktörer för att bättre kunna förebygga och hantera kriser.

Stockholm är ett stort och komplext landsting med uppemot 3 000 vårdgivare som bedriver sjukvård för drygt två miljoner människor. Att klara uppdraget under normala omständigheter är en utmaning redan det. För extraordinära händelser finns särskilda krisberedskapsplaner som aktiveras när behov uppstår.

– Ibland är det händelser som påverkar en enskild vårdverksamhet, andra gånger en situation som påverkar flera vårdgivare. I dessa fall är det landstingsledningens ansvar att koordinera arbetet. Krishantering är något vi övar regelbundet, ibland i samverkan med andra samhällsfunktioner, berättar Anna Nergårdh, chefläkare och biträdande landstingsdirektör.

Under senare år har erfarenheter från händelser runt om i världen visat att just samverkan är av stor betydelse för att begränsa krisers omfattning och skadeverkningar. I Stockholm har det resulterat i Samverkan Stockholmsregionen, ett projekt som startade 2010 och sedan

När man behöver samverka i skarpt läge är det helt avgörande att det redan finns väl upparbetade kanaler

2015 är en fast organisation som leds av Länsstyrelsen. I den gemensamma satsningen ingår bland andra samtliga kommuner i Stockholms län, länsstyrelsen, landstinget, polisen, försvarsmakten, brandförsvaren och SOS Alarm. Allt arbete sker i nära samverkan med Mynligheten för samhällsskydd och beredskap.

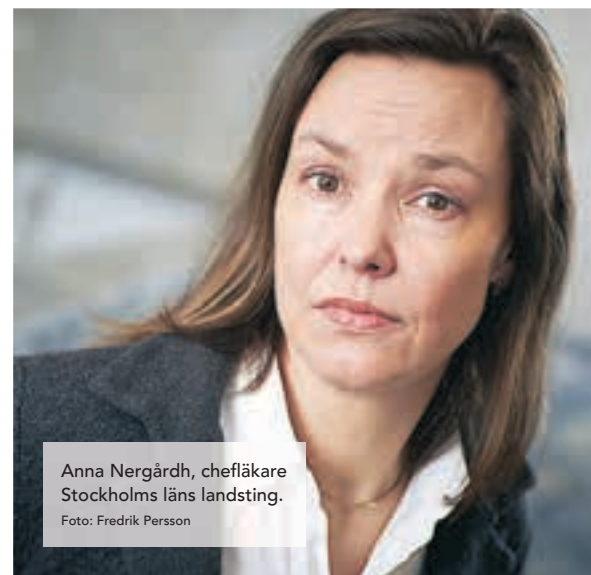
Gröna knappen

I samverkansgruppen finns en chefsnivå som kallas in vid skarpa lägen samt en operativ grupp med representanter från länets kommuner och flera myndigheter.

– Gruppen har veckovisa telefonmöten i syfte att samordna planering inför händelser som aktörerna känner till, exempelvis festivaler, demonstrationer och statsbesök. Sedan har vi även ”Gröna knappen” för oförutsedda händelser. När den aktiveras kallas samtliga aktörer till samverkanskonferens på telefon, säger Anna Nergårdh som förklarar att alla aktörer fortfarande har ansvar för sina respektive samhällsfunktioner, samverkansgruppen är ett sätt att underlätta arbetet när något särskilt inträffat.

– Viktigt är att kontaktytor skapas under lugna förhållanden. När man behöver samverka i skarpt läge är det helt avgörande att det redan finns väl upparbetade kanaler.

Samarbetet har varit framgångsrikt och i mitten av oktober utsågs Samverkan Stock-

Anna Nergårdh, chefläkare
Stockholms läns landsting.
Foto: Fredrik Persson

holmsregionen till ”Årets risk managementarbete” i samband med utdelningen av Security Awards på Stockholmsmässan.

– Priset är ett kvitto på att omvärlden uppskattar och förstår de insatser som görs inom krisberedskapsområdet runt om i länet. Utmärkelsen fungerar också som en positiv injektion i det fortsatta arbetet inom samverkansorganisationen, fastslår Anna Nergårdh.

TEXT: ANETTE BODINGER

Mötesplatsen för oss som har uppdraget att omsätta kommunernas digitaliseringsvision i dagligt arbete!

Den digitala transformationen är på allas läppar. Digitalisering är i fokus och kommunerna sätter mål som innefattar utveckling, innovation och disruption. Vi vet redan att där vi lyckas så finns det pengar att spara, vi uppnår en högre grad av transparens och kommer närmare målet att lära känna och uppfylla medborgarens förväntningar. Vi ska transformera och effektivisera hela kommunens tjänsteutbud! Utan att kompromissa med integritet och säkerhet. Men hur?

2017 års KommITS konferens, på Djurönäset/Värmdö/Stockholm den 24-26 april, kommer att fokusera på att skapa rätt förutsättningar och praktiskt genomföra den digitala transformationen.

Välkomna att nätverka och inspireras med oss!

Säkra din medverkan nu på www.kommits.se

KommITS Digitaliseringsdagar
2017 på Djurönäset, Värmdö,
Stockholm 24-26 april

KommITS
Föreningen för kommunal digitalisering

SVENSKT NÄRINGS LIVS KOMMUNRANKING 2016

Sveriges främsta kommuner

Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat baseras främst på enkätsvar från företag i Sveriges 290 kommuner, men också på statistiska fakta från SCB. Det finns klara samband mellan en kommuns placering på rankinglistan och dess utveckling vad gäller befolkningstillväxt, antal jobb och skatteintäkter. Nedan presenteras de 53 främsta kommunerna på listan.

KOMMUNRANKING 2016:

+/-	Kommun	2016	2015	2014
0	Solna	1	1	1
0	Sollentuna	2	2	2
7	Nacka	3	10	6
-1	Vellinge	4	3	5
2	Höganäs	5	7	14
3	Upplands Väsby	6	9	3
1	Kävlinge	7	8	32
3	Värgårda	8	11	13
-4	Trosa	9	5	4
-6	Danderyd	10	4	7
12	Staffanstorps	11	23	16
-6	Täby	12	6	12
4	Växjö	13	17	24
23	Herrljunga	14	37	48
5	Partille	15	20	30
0	Ängelholm	16	16	8
13	Laholm	17	30	10

+/-	Kommun	2016	2015	2014
44	Tyresö	18	62	43
-6	Lidingö	19	13	18
8	Burlöv	20	28	129
-3	Mullsjö	21	18	19
-10	Sundbyberg	22	12	17
-1	Gnosjö	23	22	27
-10	Härryda	24	14	9
-6	Falkenberg	25	19	20
-5	Grästorp	26	21	42
-3	Markaryd	27	24	28
-13	Habo	28	15	11
42	Nykvarn	29	71	146
8	Tranås	30	38	29
-4	Sunne	31	27	25
75	Ystad	32	107	92
13	Vaggeryd	33	46	46
-2	Värnamo	34	32	44
-9	Lomma	35	26	47
6	Mönsterås	36	42	54
23	Aneby	37	60	89
-2	Sigtuna	38	36	21
15	Lekeberg	39	54	52
-9	Essunga	40	31	49
8	Upplands-Bro	41	49	31
-8	Bjurholm	42	34	38
2	Ydre	43	45	68
-15	Helsingborg	44	29	23
36	Rättvik	45	81	83
4	Västerås	46	50	39
16	Timrå	47	63	57
-4	Mölnådal	48	44	35
21	Öckerö	49	70	26
16	Salem	50	66	56
-10	Järfälla	51	41	59
48	Örkellunga	52	100	109
20	Stenungsund	53	73	66

BÄSTA NÄRINGS LIVSKOMMUN/LÄN

Län	Kommun	Placering
Blekinge	Ronneby	122
Dalarna	Rättvik	45
Gävleborg	Hofors	143
Halland	Laholm	17
Jämtland	Krokom	129
Jönköping	Mullsjö	21
Kalmar	Mönsterås	36
Kronoberg	Växjö	13
Norrbottn	Luleå	77
Skåne	Vellinge	4
Stockholm	Solna	1
Södermanland	Trosa	9
Uppsala	Enköping	88
Värmland	Sunne	31
Västerbotten	Bjurholm	42
Västernorrland	Timrå	47
Västmanland	Västerås	46
Västra Götaland	Värgårda	8
Örebro	Lekeberg	39
Östergötland	Ydre	43

ÅRETS KLÄTTRARE:

Kommun	Klättrat	2016	2015
Vännäs	+107	109	216
Heby	+103	101	204
Skurup	+82	108	190
Alvesta	+82	139	221
Nordmaling	+79	84	163
Ronneby	+77	122	199
Ystad	+75	32	107
Sorsele	+73	91	164
Degerfors	+72	152	224
Hofors	+71	143	214

Mötesplats välfärdsteknologi
och e-hälsa
Kistamässan den 24-25 jan 2017

Konferens och mässa om införandet av ny teknik och förändrade
arbetssätt – inom kommunal vård och omsorg

Individ- och
familjeomsorg

Hemsjukvård

Omsorgen om personer
med funktionsnedsättning

Äldreomsorg

Läs mer och registrera dig på www.mvte.se

Arrangörer:

SKL, VINNOVA, Västerås stad, Myndigheten
för delaktighet och Easyfairs

Partners:

IT&Telekomföretagen, Kommunal, Vårdförbundet, Svensk sjuksköterskeförening, Vision, Föreningen
Sveriges Arbetsterapeuter, Swedish Medtech, Hälsans nya verktyg och Dagens Samhälle

Sponsorer:

Telia, Tunstall
och Tieto

STOCKHOLM

Stockholm ska bygga 40 000 nya bostäder fram till 2020

Stockholm är en växande stad och behovet av nya bostäder är en av stadens största utmaningar. Bostadsbristen har ofta nämnts som en tillväxthämmande faktor för regionen – och därmed för hela Sverige – och Stockholms stad planerar att bygga 40 000 nya bostäder fram till 2020 och därefter ytterligare 100 000 nya bostäder fram till 2030. Byggtakten ökar markant, men det är viktigt att de nya stadsdelar som växer fram även utgör goda boendemiljöer.

Bostadsfrågan är strategiskt viktig för regionens tillväxt och behovet av nya bostäder är stort, men det krävs mer än bara bostäder för att Stockholm ska kunna växa på ett hållbart sätt. För att Stockholm ska vara en långsiktig attraktiv stad att leva och bo i krävs ett helhetsperspektiv i stadsplaneringen som även inkluderar rekreationsområden, skolor, förskolor, kommunikationer, idrottsanläggningar och

utrymme för handel, service och arbetsplatser, säger Anette Scheibe Lorentzi, stadsbyggnadsdirektör i Stockholms stad.

Rationaliserar byggandet

De 140 000 nya bostäderna byggs både i befintliga stadsdelar och i helt nya stadsdelar. Bland de nya stadsdelarna som växer fram finns Hagastaden, Slakthusområdet vid Globen, som byter namn till Söderstaden, Årstafältet och Norra Djurgårdsstaden, som är Stockholms senaste miljöstadsdel. De nya bostäderna är spridda över hela staden. I Farsta planeras exempelvis för totalt 8 000 nya bostäder och i Hammarbyhöjden, Bagarmossen och Skarpnäck planeras också många nya bostäder.

– Vi har även skapat "Stockholmshusen", som ska bidra till att många nya bostäder kommer att byggas till rimliga kostnader. Stockholmshusen är ett nytt sätt att bygga kvalitetsbostäder med rationella metoder, utan att för den sakens skull utesluta variation, säger Anette Scheibe Lorentzi.

Ökar takten men bygger med kvalitet

Internationella rankingar nämner Stockholm som en av världens ledande innovationsnav

Anette Scheibe Lorentzi, stadsbyggnadsdirektör i Stockholms stad.

Vi har även skapat "Stockholmshusen", som ska bidra till att många nya bostäder kommer att byggas till rimliga kostnader

men bostadsbristen bedöms utgöra det enskilt största tillväxthotet. Med tanke på Stockholmsregionens roll som tillväxtmotor för hela Sverige är detta en nationell angelägenhet.

– Det finns ingen snabb och enkel lösning på bostadsbristen. Lösningen är istället att kraftigt och konsekvent öka bostadsbyggandet samt att arbeta samordnat och effektivt. Staden har en bygg-general som har en koordinerande roll och ser till att byggplanerna fortlöper så smidigt som möjligt. Samtidigt är det viktigt att bygga med kvalitet och planera för attraktiva boendemiljöer, säger Anette Scheibe Lorentzi.

Stockholms stads ambition är att bygga tätt i kollektivtrafknära lägen, vilket bland annat styrs av tunnelbaneöverenskommelsen, där Stockholms stad förbinder sig att bygga ett visst antal nya bostäder i anslutning till de nya tunnelbanelinjernas stationer. Målsättningen är att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad senast 2040 präglar också stadsplaneringen. Bland annat prioriteras kollektivtrafik, gångtrafikanter, cyklister och godstrafik framför privatbilism.

TEXT: ANNIKA WIHLBORG

Smarta lösningar ger en kostnadseffektiv trygg omsorg

Våra produkter och tjänster utgår från vår vision och filosofi om ett oberoende, tryggt, självständigt eget boende och äldres önskan om att kunna bo kvar hemma så länge som möjligt.

Doro Care är ledande inom mobila och digitala trygghetslösningar. Vi erbjuder kommuner en komplett kvalitetssäkrad digital larmkedja innefattande digitala- och mobila trygghetslarm, fjärrtillsyn och larmmottagning i Malmö och Kalix.

Välkommen att kontakta Doro Care.

Läs mer på doro.com/care

Live life.

doro

BREDBAND

Siktet är inställt på att alla ska ha tillgång till bra bredband

– Tillgång till snabbt bredband är en viktig förutsättning för att människor och företag ska vilja flytta till eller bo kvar på landsbygden, säger Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister, i en kommentar till regeringens utökade satsning på bredbandsutbyggnad.

Regeringen har sedan tidigare avsatt 3,25 miljarder kronor för bredbandsutbyggnad, ett stöd som i den senaste budgetpropositionen föreslås öka med 850 miljoner kronor under 2017–2020. Satsningarna ska göras i områden där förutsättningar för kommersiell bredbandsutbyggnad saknas.

– Bredband är en viktig förutsättning för en levande landsbygd. Allt fler samhällstjänster kommer att levereras via nätet och för att kunna ta del av samhällsservicen krävs tillgång till snabb uppkoppling. För landsbygdens invånare blir bredbandet en nödvändighet för att ha rimligt lika tillgång till samhällets vård- och hälso-tjänster som den övriga befolkningen, säger Peter Eriksson.

Strukturell utmaning

Vad gäller just e-tjänster till medborgarna menar Peter Eriksson att vi har bara har sett början av vad som komma skall.

– Sverige är fortfarande en framstående it-nation men när det gäller e-tjänster inom offentlig sektor har utvecklingen inte riktigt gått så snabbt som man skulle vilja. Det finns flera orsaker till det, en är att vi har en decentraliserad struktur. I länder med ett mer centralt styre kan det vara lättare att genomföra nationella satsningar på e-tjänsteområdet. Det är en utmaning för Sverige att behålla den decentraliserade strukturen med starka kommu-

Siktet är inställt på att alla invånare i Sverige ska ha tillgång till bra bredband oavsett var man bor och var man är

Henrik Norrbom,
vd för Skanova.
Foto: Jeanette Hägglund

ner och landsting och samtidigt utforma och förändra kommunala och landstingsbaserade tjänsterna på ett sätt som gör att vi kan erbjuda medborgarna moderna och effektiva lösningar i hela landet.

Den nationella satsningen på bredbandsutbyggnad ser han som en viktig grundsten i det arbetet.

– Siktet är inställt på att alla invånare i Sverige ska ha tillgång till bra bredband oavsett var man bor och var man är. Digitaliseringen ger offentlig sektor möjlighet att leverera e-tjänster som underlättar livet för medborgarna i hela landet. Jag är övertygad om att vi inom de närmaste åren kommer att ta stora steg i den riktningen.

Stark drivkraft

Henrik Norrbom, vd för Skanova, säger att det nationella bredbandsmålet har varit en stark drivkraft för utbyggnaden av fiber i Sverige.

– Trots att Sverige är stort till ytan och glest bebyggt jämfört med andra länder imponerar vi, sett till ett europeiskt perspektiv när det kommer till fiberutbyggnad.

Digitaliseringen av landet har väckt stor internationell uppmärksamhet. Skanova får dagligdags hantera förfrågningar från europeiska telekombolag som vill komma på studiebesök.

– Vi får även många frågor om modellen för fiberutbyggnaden i Sverige, en bredbandsutbyggnad som saknar motstycke i Europa. Men än finns mycket kvar att göra. För att Sverige ska kunna behålla sin tätplacering när det gäller digital utbyggnad och utveckling av digitala tjänster behöver vi använda resurserna på bästa möjliga sätt. En annan viktig förutsättning är samverkan mellan lokala ak-

törer, rikstäckande privata aktörer och myndigheter, säger Henrik Norrbom.

Gemensamma krafter

En av de största utmaningarna i den pågående fiberutbyggnaden är, menar han, tillståndshanteringen från de stora markägarna.

– Om landet som helhet ska nå de uppsatta målen om digitalisering och bredbandspenetration krävs att alla aktörer drar åt samma håll och gör sitt yttersta för att hantera de stora volymer vi gemensamt har att hantera. Det handlar om att ställa om maskineri, trimma processer och se över hur alla kan bidra till utvecklingen av landet.

Henrik Norrbom säger att han ser med oro på om kommunallagen luckras upp så att stadsnäten kan driva affärer utanför sin egen kommun.

– Det finns ju privata aktörer som är rikstäckande och vill investera i att digitalisera Sverige. Varför ska kommunalt finansierade aktörer konkurrera med dessa? Vi ser redan idag problem med kommunernas särbehandling av sina stadsnät i till exempel Hässleholm.

Kommer i mål

Att man kommer att lyckas att nå regeringens mål om att 90% av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100Mbit/s år 2020 är Henrik Norrbom helt övertygad om.

– Om allt går som jag vill och hoppas på kommer Sverige på fem års sikt att toppa alla internationella index när det gäller digitalisering. Det innebär att landet kommer att vara fortsatt attraktivt för befintliga och nya företag som förutsätter att modern infrastruktur finns på plats för att möjliggöra nya och spännande affärer.

TEXT: ANETTE BODINGER

Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister.
Foto: Fredrik Hjerling

Tony Soffiantini, Sverigechef
för FTTH-enheten på Eltel.
Foto: Gonzalo Irigoyen

Ställ krav på kunskap och kvalitet vid etablering av fiber

Sverige har högt ställda mål om bredbandstäckning och idag pågår en kraftfull satsning på att bygga fibernät. Men etablering av fiber är mer än en tråd i marken. –Bredband är en livsviktig samhällsfunktion. Utbyggnaden kräver kunskap, säkerhetstänkande och förståelse för lokala förutsättningar. Det finns inga genvägar.

Det säger Tony Soffiantini, Sverigechef för FTTH-enheten på Eltel, en av Europas ledande leverantörer inom el, telekom och IT-nätverk.

Regeringen har satt som mål att 90 procent av Sveriges hushåll ska ha bredbandsanslutning 2020 och det ställer stora krav på kommuner och andra beställare. Sverige ligger långt fram jämfört med andra länder och idag har cirka 70 procent av hushållen tillgång till bredband. Detta är en förutsättning för det smarta hemmet, där olika enheter är sammankopplade och kommunicerar med varandra. Snabbt bredband med hög kapacitet är också alltmer av en självklarhet för moderna människor, som tillbringar en stor del av sin tid uppkopplade till internet.

Ställ certifieringskrav på din leverantör av fibernät

Fiberanläggningar representerar höga värden och felaktiga installationer kan förorsaka stora ekonomiska förluster, dels för reparationer och dels för driftavbrott.

Som en av de största aktörerna inom detta centrala infrastruktursegment har Eltel varit pådrivande i arbetet att tillsammans med bland annat Post- och telestyrelsen ta fram en gemen-

sam branschstandard för anläggning av robusta fibernät. Leverantörer som uppfyller kraven får ett certifikat, som garanterar att de följer de framtagna riktlinjerna. Det ger trygghet för beställare, som genom att anlita ett certifierat företag får en garanti på att installationen håller hög kvalitet och är utförd av behöriga och kunniga leverantörer. Syftet är att Sveriges fibernät ska vara driftsäkra, ha hög kapacitet och lång livslängd.

–Eltel har ett stort ansvar att bidra till en positiv och kvalitetssäkrad utveckling inom fibernät. Felaktiga och slarvigt gjorda installationer kostar stora pengar i form av reparationer och driftsstopp. Än allvarigare är de störningar som kan inträffa i viktiga samhällsfunktioner, som idag är helt beroende av säker och snabb internetuppkoppling. Därför är det glädjande att det nu finns ett certifikat som beställare kan efterfråga, säger Tony Soffiantini.

Helhetsansvar

Eltel är ledande i Sverige och installerar fiber till fler hushåll och företag än någon annan leverantör. Företaget tar ansvar för hela processen, vilket även innefattar ett långsiktigt åtagande för drift och underhåll.

–Långsiktigheten och helhetsperspektivet är grundbultar. Dessa nät ska fungera under mycket lång tid och är helt centrala i det moderna samhället. Vår mission på Eltel är att säkra samhällets tillgänglighet till livsviktiga el-, tele- och IT-nät och vi har en lång erfarenhet och bred kompetens, fortsätter Tony Soffiantini.

Säkerheten först

En av de viktigaste ledstjärnorna för Eltel är säkerheten, av omtanke om såväl de egna medarbetarna som kunderna.

–En absolut hörnsten är att arbeta på ett systematiskt och metodiskt sätt, där varje arbetsmoment utförs korrekt. På så sätt kvalitetssäkras vi varje led i arbetet, vilket ger trygghet för våra anställda och är en garanti för beställaren. Vi tummar aldrig på denna viktiga princip, framhåller Tony Soffiantini.

Lokal närvaro

Eltel har kontor på ett 50-tal platser i hela landet, från norr till söder. Detta ger en flexibilitet, där olika lokalkontor kan hjälpa varandra vid oförutsedda händelser under såväl installation som vid färdig drift.

Den utbredda närvaron ger också en unik kännedom om lokala förhål-

landen och beställarnas behov. Det är skillnad på att bygga ett stadsnät i en av våra storstäder och att bygga små områdesnät i glesbygden. Eltel har den lokala förankringen i alla delar av Sverige.

– Vi har det stora bolagets kraft, men med det lokala perspektivet. Det garanterar en hög standard i hela landet och ger trygghet, avslutar Tony Soffiantini.

Läs mer om fiber i allmänhet, om fiber som teknik, om installationsprocessen, och om glädjen av att leva uppkopplad på www.fiberboken.se

Eltel är en ledande europeisk leverantör av tekniska tjänster för kritiska infrastruktur nätverk – Infranets – inom segmenten Power, Communication och Transport & Security, med verksamhet i Norden, Baltikum, Polen, Tyskland, Storbritannien och Afrika.

www.eltelnetworks.se

Framtidens e-Hälsa med TakeCare

TakeCare är ett marknadsledande system för såväl primärvård som sjukhus och är idag det enda systemet på den svenska marknaden som uppfyller patientdatalagen till punkt och pricka.

CompuGroup Medical (CGM) är en internationell koncern som använder it för att skapa ökad delaktighet och säkerhet hos välfärdsaktörers verksamheter.

– Vår mjukvara och våra relaterade tjänster förbättrar effektiviteten, reducerar kostnaderna, minskar risken för misstag och höjer kvaliteten på välfärdstjänsterna. Vi erbjuder dessutom marknadens mest heltäckande lösningar, med full spårbarhet och stöd för vårdens processer, säger Göran Nilsson, produktchef för TakeCare på CGM.

Över 3,5 miljoner journaler

Företagets flaggskepp, TakeCare, är ett vårdinformationssystem som sätter patienten i centrum och skapar förutsättningar för vårdgivaren att ge bästa möjliga vård. Det började utvecklas redan 1994 i samverkan med dåvarande Huddinge sjukhus och har sedan gradvis utvecklats vad gäller såväl funk-

Daniel Zandian, programansvarig för upphandlingsarbete och Göran Nilsson, produktchef för TakeCare på CGM.
Foto: Gonzalo Irigoyen

tioner som användare. Idag används TakeCare av nästintill alla sjukhus i Stockholms län och av en stor mängd privata aktörer.

– Idag är system som TakeCare essentiella verktyg inom vården. Därför är det av största vikt att kunna erbjuda användarvänliga, pålitliga lösningar med snabba svarstider. TakeCare har en svarstid på under en sekund på 99,9 procent av alla anrop trots att vi har över 3,5 miljoner patientjournaler och 45 000 användare. Systemet är mycket driftsäkert och vi har inte haft ett driftstopp som orsakats av fel i TakeCare, säger Daniel Zandian, pro-

gramansvarig för företagets upphandlingsarbete.

Oöverträffad kapacitet

TakeCare är det enda systemet idag som bevisligen har den kapacitet och skalbarhet som behövs för att kunna vara en regiontäckande lösning. Det går att integrera med i stort sett alla existerande vårdssystem och det vidareutvecklas i nära samarbete med användarna.

– Behoven ändras och kraven utvecklas, så ingenting står någonsin stilla. Just integration satsar vi hårt på, inte minst när det gäller att ansluta till den nationella tjänsteplattformen. Det talas ofta om

CGM är ett världsledande globalt e-Hälsobolag. Med en kundbas på ca 400 000 kunder arbetar bolaget med läkare, tandläkare, sjukhus, apotek och hälsonätverk i 40 länder. CGM har 4 200 kvalificerade medarbetare som arbetar på kontor i 19 länder för att erbjuda de bästa lösningarna inom e-Hälsa.

CompuGroup Medical Sweden AB
Box 1841, 751 48 Uppsala.

Tel: 018-470 26 00

info.se@cgmm.com

www.cgmm.com/se

att systemen inte pratar med varandra. Vi menar att tekniken finns och fungerar redan idag, men frågan måste drivas av den som äger informationen. Det finns fortfarande massiva vinster att göra på att vidareutveckla e-hälsan och vi tycker att det är en fantastisk möjlighet som vi ser fram emot att vara drivande kring, avslutar de.

Uppföljning ger mer hållbara varor till kommunerna

Med Hållbarhetskollen från SKL Kommentus Inköpscentral minskar risken för att kommunen upphandlar varor som skadar människor och miljö. Kontrollen av att sociala, etiska och miljökrav uppfylls är en förutsättning för en hållbar försörjning.

Kommuner har ofta högt ställda krav på att de varor man köper tillverkas både etiskt och socialt hållbart. Utöver kraven i ILO:s åtta kärnkonventioner och FN:s barnkonvention ställs ofta också långtgående miljökrav. Men

när det sedan kommer till att följa upp ställda krav saknas ofta de resurser som krävs. Ett faktum som fördröjer och i värsta fall motverkar utvecklingen av det hållbara samhället.

– Genom oss får kommunerna tillgång till bred kompetens och sakkunniga experter som hjälper kommunerna att fullfölja sitt ansvar. Eftersom många kommuner har samma leverantörer ger en nationell samordning av uppföljningen en effektiv process, där resurser läggs på rätt områden, samt att kompetensen successivt byggs upp, säger Peter Nohrstedt, hållbarhetsansvarig på SKL Kommentus.

Hållbarhetskollen startade 2011 med uppföljning av sociala och etiska krav. Då som nu är dessa områden centrala för vårt arbete, men vi ser samtidigt ett stort intresse för uppföljningssystem inom andra områden. Kemiska ämnen och djurskyddskrav i livsmedelsupphandlingar är två nya områden som Hållbarhetskollen testat att samordna kontroller inom, fortsätter Peter.

– Vi är en naturlig partner för att kontrollera viktiga hållbarhetsaspekter. Förväntningarna på att våra skattepengar används på ett hållbart sätt är stora. Miljö- och andra hållbarhetskrav är väl etablerade i offentlig upphandling

Peter Nohrstedt, hållbarhetsansvarig och Louise Svensson, hållbarhetssamordnare på SKL Kommentus.

idag och nu är det dags att även etablera kontrollsystem så att kraven efterlevs, framhåller han.

Hittar många allvarliga brister

Ett 30-tal revisioner i en rad olika branscher och flera länder har genomförts av Hållbarhetskollen sedan starten. I samtliga dessa har brister upptäckts, berättar hållbarhetssamordnare Louise Svensson.

– Det handlar om allt från undermålig arbetsmiljö till den grövsta formen av barnarbete. Beroende på vilka brister vi hittar och hur dessa hanteras av leveran-

tören i den efterföljande avvikelsehanteringen, kan följden bli att kommunerna sedan vidtar olika avtalsrättsliga åtgärder som till exempel viten och hävning.

Louise Svensson och Peter Nohrstedt framhåller att drygt en tredjedel av en kommuns budget upphandlas.

– Det är enorma volymer, som kräver stort ansvarstagande från kommuner, men ger samtidigt stora möjligheter att positivt påverka leverantörer. Genom att vi agerar unisont kan vi verkligen trycka på för ökad hållbarhet på alla plan och skapa bättre villkor för människor och minskad miljöpåverkan.

Hållbarhetskollen, som drivs av SKL Kommentus Inköpscentral, har idag 90 anslutna kommuner. Kostnaden för en kommun att medverka är 10 000 kronor per år plus 50 öre per kommuninvånare, dock maximalt 50 000 kronor. Sedan 2015 samverkar Hållbarhetskollen med landstingens nationella kansli för hållbar upphandling.
www.sklkommentus.se

Ny datalag gör många e-tjänster olagliga

Den nya dataskyddslagen GDPR gör de flesta e-tjänster olagliga våren 2018.

Är Sveriges kommuner förberedda?

Om 16 månader träder EU:s nya dataskyddsförordning GDPR i kraft. Lagen innebär ett paradigmskifte i hur känsliga personuppgifter får hanteras av myndigheter, företag och organisationer.

GDPR innebär en skärpning av skyddet för individen som lämnar personuppgifter. Istället för att persondata "ägs" av den myndighet eller det företag som mottagit den får medborgaren full rätt till sina egna uppgifter och kan när som helst kräva dem tillbaka. Information får enbart sparas under den tid som krävs för att tillhandahålla en tjänst och myndigheter och företag måste visa att kontrollsystem är på plats, annars väntar stränga böter. Omvänd bevisföring gäller – individen måste inte längre bevisa att en mottagande part bryter mot reglerna, utan istället måste företag och myndigheter visa att de inte gör det.

– Den nya lagen sätter fokus på hur man skyddar och hanterar våra personuppgifter. Kommunerna behöver nu kartlägga var uppgifter finns, hur de hanteras och sedan börja säkra sina processer. Det är kort tid för anpassning och att hinna följa lagens krav, säger Anders Jonsson, initiativtagare till SecureMailbox, och en av Europas ledande experter på att hantera sekretessbelagd data.

50 kommuner använder redan färdig molntjänst

Ett bra exempel på en tjänst för kommuner, som är helt anpassad efter GDPR,

Anders Jonsson, initiativtagare till SecureMailbox och Daniel Johansson, IT-rådgivare på SecureAppbox AB.
Foto: Gonzalo Irigoyen

är tjänsten FamiljehemSverige.se. Den används idag av närmare 50 kommuner och täcker 40 procent av Sveriges befolkning. FamiljehemSverige.se följer den nya lagen, och de strängaste sekretessinställningarna tillämpas automatiskt. Tjänsten utformades på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, i syfte att skapa en nationell mobil plattform för att snabbt och resurseffektivt sortera och prioritera i rekryteringsprocessen av familjehem. Bakgrunden var den akuta

efterfrågan på familjehem som uppstod när ett stort antal ensamkommande flyktingbarn anlände till Sverige under 2015.

– Vi såg ett stort behov av att för enkla processen utan att ge avkall på de höga krav och noggrannhet som måste präglade arbetet. Tidigare har e-tjänster av det här slaget undvikits eftersom det har varit för stora utmaningar när det gäller att anpassa dem efter den nya lagstiftningen och de höga sekretesskrav som gäller generellt inom socialtjänsten, berättar Gunnar Dagnå, projektledare och konsult på SKL.

– Att utveckla en e-tjänst på en redan färdig anpassad säker plattform är effektivt utifrån både trygghet och funktion. Flexibiliteten i SecureMailbox hjälper processer som medgivande av registerutdrag och integration med andra myndigheter, framhåller Daniel Johansson, IT-rådgivare på SecureAppbox AB. Med hjälp av verktyget Compliance Tracker, som inventerar var personuppgifter finns, hur de hanteras och efterlevs, kan vi sedan ha kontroll på att lagen följs, fortsätter han.

– Tack vare att vi hade en färdig plattform kunde FamiljehemSverige.se utvecklas och lanseras på bara åtta veckor, avslutar han.

i

Säker datahantering för offentlig sektor

SecureAppbox och SecureMailbox är svenska molntjänster som hjälper myndigheter, företag och organisationer att lagra och dela information utan att bryta mot nya datalagen. Tjänsterna har erhållit Privasee SEAL för att man följer EU:s nya dataskyddslag, GDPR, samt de internationella integritetsriktlinjerna i ISO/IEC 29100. Compliance Tracker hjälper organisationer att inventera, hantera, rapportera och

efterleva GDPR. Andra projekt som pågår är ersättning av den manuella faxhanteringen, orosanmälan, delning av nämnd-dokument m.m.

Tjänsten **FamiljehemSverige.se** har utvecklats i SecureAppbox i samarbete med SKL och är den första nationella plattformen i sitt slag.

www.secureappbox.com

www.securemailbox.com

 SecureMailbox

SchoolSoft lanserar verklig helhetslösning

Sedan starten för 14 år sedan har SchoolSoft utvecklats till den mest kompletta tjänsten för administration och kommunikation i skolan. Nu lanseras nya viktiga funktioner. SchoolSoft effektiviserar verksamheten så att viktig tid frigörs till skolans verkliga uppdrag – att undervisa.

Mjukvaruföretaget SchoolSoft var en av de första aktörerna som levererade dokumentations- och kommunikationsplattformar för den svenska skolan. Man erbjuder en helhetslösning för alla administrativa processer i skolan, som att dokumentera närvaro, provresultat, betyg, kontakter med vårdnadshavare och annat.

Ledstjärnan har hela tiden varit densamma – att bidra med ett verktyg för att skolan ska kunna få en så effektiv verksamhet som möjligt. Idag är SchoolSoft en ledande aktör, som arbetar med närmare 1 900 skolor i hela landet.

–Lärare har allt fler krav på sig när det gäller tidskrävande dokumentation och fortlöpande information till elever och föräldrar. SchoolSoft är ett stöd till lärarna, så att de kan minimera tiden som de måste lägga på detta. Istället får de mer tid över till det som är deras egentliga uppdrag, det vill säga att undervisa sina elever, säger Mikael Sjösten, Key Account Manager på SchoolSoft.

Nya stora satsningar

Idag satsar SchoolSoft på lösningar för tre nya, viktiga områden: Moduler för syste-

Mikael Sjösten och Helena Sandelin på SchoolSoft.

Foto: Gonzalo Irigoyen

matiskt kvalitetsarbete, schemaläggning och elevadministration för kommuner.

– Vi ser en stark trend att skolor och kommuner önskar en helhetslösning istället för flera olika system. En av fördelarna med att ha ett brett system är att administrationen blir mer slimmad och effektiv, en annan fördel är det genomgående arbetssättet. En grundläggande filosofi är att alla olika delar av systemet ska vara enkla att använda och komma igång med. Vår erfarenhet är att det genomgående arbetssättet ger den effekten.

SchoolSoft – Analys

Analysmodulen innehåller de viktiga rapporter som alla skolor och kommuner behöver för att analysera och utvärdera sin verksamhet. SchoolSoft – Analys presenterar jämförande data i grafer. Exempel på rapporter är betyg, nationella prov, meritvärden och uppnådda kunskapskrav.

SchoolSoft – Schema

Schemamodulen provkörs nu i en betaversion i ett mindre antal skolor och

kommer ut på marknaden i vår. Det är, precis som SchoolSoft, webbaserat och enkelt och lätt att använda. SchoolSoft – Schema täcker hela processen från tjänstefördelning till slutlig schemaläggning.

SchoolSoft – EA

Modulen för elevadministration, även den webbaserad, för kommuner är den sista pusselbiten som ger upp till mellan stora kommuner en heltäckande lösning. SchoolSoft – EA täcker folkbokföring, förskole-, skol- och fritidsbarnsplatser samt all annan central administration för barn och elever från 0-20 år.

Det finns ett stort intresse för vår helhetslösning, berättar Mikael.

Webbaserat

Alla de nya modulerna är, liksom övriga SchoolSoft-lösningar, helt webbaserade och utformade för maximal användarvänlighet. Dessa egenskaper har alltid varit en viktig del av SchoolSofts tjänster och något som gav företaget en särställning redan från start.

– Friheten som ett webbaserat system ger är oöverträffad. Idag är mobila lösningar alltmer efterfrågade och många användare ser det som självklart att kunna nå information och själv kommunicera oavsett var man själv befinner sig. Därför är det helt avgörande att ha en lösning över internet, snarare än en där det krävs inloggning på interna nätverk. Och alla ska kunna lära sig att använda systemet snabbt, det är en lösning som är mycket lätt att förstå även för personer som inte är det minsta it-intresserade, säger Mikael Sjösten.

En annan viktig aspekt av SchoolSofts lösningar är flexibiliteten. Eftersom behoven ändras över tid och är beroende av skolformen och lokala omständigheter är det enkelt att kombinera moduler och bygga system som passar till varje enskild skola eller kommun, framhåller Mikael, som liksom många av SchoolSofts medarbetare själv har arbetat inom skolan och därmed är väl insatt i vad lärare och annan personal efterfrågar.

SchoolSoft är en helhetslösning för all administration på skolor, från förskolan till Komvux. Såväl friskolor som kommunala skolor använder systemet. Vi erbjuder ett långsiktigt användarvänligt helhetsstöd för lärande och skolutveckling. I systemet finns allt som behövs för att hantera skolans administration och kommunikation. SchoolSoft kan dessutom enkelt integreras med alla vanliga schemasystem och elevregister på marknaden vilket gör systemet än mer flexibelt.

www.schoolsoft.se

SchoolSoft®

BoKlok bygger hållbara bostäder för människor med vanliga inkomster

Bostadsföretaget BoKlok, som ägs av Skanska och IKEA, firar i år 20-årsjubileum. En av anledningarna till att BoKlok startades var att det byggdes för lite och det som byggdes var för dyrt för många. Något som känns igen även idag i bostadsbristens Sverige.

Sedan starten har BoKlok gång på gång bevisat att det går att bygga där det inte byggts nya bostäder på länge, från Kiruna i norr till miljonprogrammet runt om i landet. Det avgörande är att de som bor där ska ha råd att efterfråga bostäderna. Just nu satsar BoKlok på utveckling av den ekonomiska och sociala hållbarheten som alltid funnits inneboende i konceptet. Bengt Fardelius, chef för affärsutveckling för BoKlok, är övertygad om att detta är en satsning med stor potential att skapa fler bostäder som ger positiva effekter i samhället.

– BoKlok handlar om så mycket mer än att bara bygga bostäder – vi gör skillnad framförallt för våra kunder, men även för närområdet vi bygger i. Genom att bygga hem som vanliga människor har råd med fyller vi ett tomrum på bostadsmarknaden, säger han.

Engagerade kommuner

Avgörande för att kunna skapa bra, hållbara bostadsområden är nära samverkan mellan kommuner och bostadsutvecklare i tidiga skeden. För BoKlok är det positivt att arbeta med kommuner som är engagerade och ambitiösa med en vilja att förändra på ett konstruktivt sätt. Idag kan företaget bidra med erfarenheter från många lyckade projekt runt om i landet.

– Vi samverkar kring fler och fler projekt i eller i anslutning till miljonprogrammen och det är där, i ytterområdena och förorterna, som de största möjligheterna att skapa många bostäder snabbt finns. Vårt koncept skapar förutsättningar för de boende i dessa områden att köpa sin egen nybyggda bostad utan att behöva flytta från området. Det stärker områdena och ger framtidshopp. Vår erfarenhet är att tvärt emot den allmänna uppfattningen trivs människor i miljonprogrammet och vill inte flytta därifrån när de vill ha en annan boendeform eller familjen växer.

Unik prispolicy

Det bärande i BoKlok konceptet är den prispolicy som formulerades för 20 år

Bengt Fardelius, chef för affärsutveckling för BoKlok.

sedan och som fortfarande gäller. Den utgår från att en ensamstående förskollärare med barn ska ha råd att bo i ett nybyggt BoKlok-hem.

– Vi är fortfarande ensamma om en tydlig prispolicy där vi har valt att inte maximera vinsten. Det byggs idag framförallt åt de som har hög inkomst, oavsett boendeform. Men behovet är störst hos de med vanliga inkomster. Vill vi lösa bostadskrisen behöver vi bygga fler bostäder som människor har råd att bo i och i områden där de trivs.

Satsar på att skapa mervärde

För att skapa bra bostadsområden behöver man utgå från platsens unika förutsättningar. Samtidigt är det viktigt att hålla nere kostnaderna. BoKlok har valt att arbeta med standardiserade lösningar och industriella metoder. Det behöver inte vara i konflikt med varandra.

– Vi kan lägga mer energi på området och omlandet istället. Oavsett var du bor är trygghet det allra viktigaste, inte minst i miljonprogramsområdena. Just nu har vi två exjobbare som ska studera hur nyproduktion påverkar de sociala förutsättningarna i ett område. Vi är mycket nyfikna på resultatet.

Andra samhällsutmaningar är olika former av utanförskap. BoKlok har genom sina många genomförda projekt fått en hel del erfarenheter som man nu

utvecklar tillsammans med kommuner, företag och lokala eldsjälar.

– Vi har ett spännande projekt i Rosengård där vi arbetar tillsammans med Malmö Stad och Stiftelsen Botildensborg. En del i det är att erbjuda arbetspraktikplatser och även anordna olika kulturella evenemang för att öka kunskapen hos oss internt.

Det hållbara alternativet för de många

BoKloks erfarenheter ger företaget insikt i vad som krävs och vad som fungerar för att skapa bra bostadsområden i andra lägen än A-lägen. Idag driver man projekt med hållbarhetsprofil i Nacka, Upplands Väsby, Göteborg och Malmö och har dialog med flera kommuner.

– Vi har bestämt oss. Vi ska uppfattas som det självklara hållbara alternativet för människor med vanliga inkomster. Hållbarhet är så mycket mer än klimat och miljö. Ekonomisk och social hållbarhet får inte glömmas bort. Idag står vi inför en av vår tids största samhällsutmaningar, nämligen att både tillgodose det skriande bostadsbehovet och att dessutom snabbt skapa permanenta bostäder för nyanlända. Även här arbetar vi med kommunerna för att lösa deras situation. Med rätt hantering kan vi skapa bra förutsättningar för etablering

i samhället samtidigt som vi tillgodoser många av både kommunernas och de boendes behov, avslutar Bengt Fardelius.

BoKlok är ett boendekoncept utvecklat av Skanska och IKEA. Företaget utvecklar och bygger hållbara bostäder med god design, funktion och kvalitet till ett lågt pris. 2016 bygger BoKlok över 1 000 bostäder och har hittills byggt drygt 9 000 bostäder. BoKlok ansvarar för hela värdekedjan, från produktutveckling, projektutveckling och tillverkning i fabrik till byggnation, försäljning och kundrelationerna efter inflyttning. BoKlok har över 300 medarbetare i Sverige, Norge och Finland.

Kontakta oss:

Kundtjänst: 020-26 55 65

Växel: 010-448 00 00

E-post: kontakt@boklok.se

www.boklok.se

Skanska och IKEA
tillsammans

Säker kommunikation i vardag och vid kris

Region Kronoberg var tidigt ute som användare av Rakel och är en föregångare på hur verksamheter kan ha nytta av det pålitliga kommunikationssystemet – både till vardags och som beredskap inför större händelser.

Rakel är ett kommunikationssystem för trygg och säker kommunikation mellan medarbetare inom samhällsviktiga verksamheter. Systemet används idag av fler än 500 organisationer över hela Sverige.

Redan 2009 utrustades blåljusorganisationerna och länsstyrelsen i Kronoberg med Rakel för att säkra kommunikationen. Starten blev lyckad och de fortsatt goda erfarenheterna har varit en drivkraft för kontinuerlig utbildning och utveckling av Rakel i regionen.

– En viktig anledning till att implementeringen gått så bra i Kronoberg tror jag är att flera aktörer i regionen varit med i projektet redan på ett tidigt stadium, säger Leonard Isaksson, Rakelförvaltare och ansvarig för Rakel-utbildning och -utveckling i regionen.

Antalet användare växer

Nyligen breddades användandet av Rakel inom Region Kronoberg då, förutom akutsjukvården och tjänsteman i beredskap (TiB), även kommunikatör i beredskap (KiB), telefonväxel, IT-beredskap och fastighetsjour började använda systemet.

Det finns också planer på ytterligare breddning av antalet användargrupper.

– Stora delar av Kronoberg är glesbygd och vi vet av erfarenhet att om strömmen går så är det viktigt att kunna fortsätta kommunicera effektivt. Därför vill vi att Rakel används även i prehospitalet verksamhet, till exempel inom hemsjukvård och i primärvården. Förhoppningen är att de också snart finns med i systemet, säger Jonas Löf, regionens Rakelägare

Leonard Isaksson, Rakelförvaltare, Agneta Carlsson, beredskapsstrateg och Jonas Löf, Region Kronobergs Rakelägare.
Foto: Jonas Ljungdahl

och ansvarig för dess förvaltningsplanering.

Enkelt att använda

– En av de stora fördelarna med Rakel är pålitligheten, säger Agneta Carlsson, som är beredskapsstrateg och samordnare för TiB i Region Kronoberg.

– Både i vardag och vid kris är kommunikationen a och o. Och när det är viktigt att snabbt få ut eller inhämta information är Rakel ett ypperligt system. Det är lätt att använda. Rakel är viktigt både för kommunikation inom olika verksamheter och samverkan mellan myndigheter vid olyckor, naturkatastrofer och kriser, understryker Agneta Carlsson.

– En stor fördel med Rakel är möjligheterna till effektiv ledning, säger Leonard Isaksson.

– Det är lika enkelt att kontakta en person som femtio personer samtidigt. Även känslig information kan delas snabbt och enkelt genom att all kommunikation inom Rakel är skyddad.

– Det finns en väldigt stor fördel i att man kan gå ut till olika fördefinierade talgrupper och ge dem samma information och även inhämta information från alla, även då all telefoni slagits ut. Oavsett vad som inträffat kan man säkerställa en säker kommunikation, tillägger Agneta Carlsson.

– Vi som jobbade i samband med stormen återkommer alltid till detta scenario då all fast och mobil telefoni slutade fungera. Det blev omöjligt att hålla kontakten med dem som jobbade ute och det gick inte att få överblick över människors behov av hjälp och vård. Hade vi haft Rakel då hade situationen varit helt annorlunda.

Klarar tuffa förhållanden

För att tydligt peka ut den stora samhällsnyttan med Rakel brukar Agneta Carlsson referera till stormen Gudrun i januari 2005.

– Vi som jobbade i samband med stormen återkommer alltid till detta scenario då all fast och mobil telefoni slutade fungera. Det blev omöjligt att hålla kontakten med dem som jobbade ute och det gick inte att få överblick över människors behov av hjälp och vård. Hade vi haft Rakel då hade situationen varit helt annorlunda.

Rakel är byggt för att klara tuffa väderförhållanden. Nätet har en överlägsen täckning och klarar extremt hög belastning. Vid en akut situation kan arbetsledare eller larmcentral nås direkt med bara en knapptryckning.

Används kontinuerligt

En förutsättning för att kunna använda Rakel på det sättet det är tänkt är att systemet är påslaget varje dag och användas kontinuerligt i vardagen, framhåller Agneta Carlsson.

– Det är nog det absolut viktigaste att tänka på, så att man är förberedd på hur det ska användas när något allvarligt inträffar.

Varje fredag hålls ett så kallat "vakthundsmöte" i Rakel, där TiB-funktioner hos Region Kronoberg, Länsstyrelsen, Polisen, Försvarsmakten samt räddningschef i beredskap i respektive kommun deltar.

– Vi testar talgruppen samtidigt som alla får ge en lägesrapport inför den kommande veckan. Det är viktig träning för oss som användare. Genom att använda Rakel håller vi vanan att prata i radio vid liv, säger Agneta Carlsson.

– Utöver vakthundsmötena har vi också egna interna motsvarigheter för att säkra upp vår egen kommunikation och säkerställa att våra egna användare är med och kan använda sin utrustning, tillägger Leonard Isaksson.

i

Rakel är ett kommunikationssystem för trygg och säker kommunikation mellan medarbetare inom samhällsviktiga verksamheter. Systemet har en unikt hög driftsäkerhet, täckning i hela Sverige och används av fler än 500 organisationer. MSB förstärker och moderniserar Rakel de närmaste åren, bland annat genom uppgraderingar av basstationer och växlar samt investeringar i ytterligare förbättrad reservkraft i nätet.

För mer information om Rakel kontakta kundansvarig Urban Rönqvist på urban.ronnqvist@msb.se

RAKEL
Tryggare samhälle, tryggare medborgare

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, är en statlig myndighet med uppgift att utveckla samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. Arbetet sker tillsammans med kommuner, landsting, myndigheter och organisationer.

Kontakta MSB
Telefonväxel: 0771-240 240
E-post: registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sirona Health Solutions – experter på strategisk vårdutveckling

Sirona Health Solutions är ett skandinaviskt managementkonsultbolag som arbetar för att skapa bättre vård, hälsa och omsorg och vara en samarbetspartner för myndigheter, kommuner och landsting.

När Marit Vaagen, vd för Sirona Health Solutions, grundade företaget 2010 gjorde hon det för att hon hade identifierat ett behov av en långsiktig och uthållig aktör som skulle kunna agera som en partner till vårdsektorn i deras förbättringsarbete och verksamhetsutveckling. Marit – som alltid varit intresserad av vårdutveckling och av samspelet mellan offentlig och privat sektor – utformade därför en organisation med stor förståelse för och insikt i både vård och omsorg samt kopplingen däremellan.

– Vår styrka är att vi arbetar med helheterna inom hälso- och sjukvård och omsorg genom att kombinera ett helikopterperspektiv med en detaljförståelse av övergången mellan sjukhusvård, primärvård och omsorg. Vi arbetar med såväl kommuner, landsting och regioner som med de statliga myndigheterna. På uppdrag av socialförvaltningar och departement i både Sverige och Norge kombinerar vi ett helikopterperspektiv på hela vård- och omsorgsstrukturen med en detaljerad, djup kunskap om både aktörerna och relevanta politiska och organisatoriska processer. Vi har tålamod och uthållighet vad gäller att skapa förbättringar och att vara en drivande partner för allt från sjukhus till nationella instanser.

Avancerade analysmetoder

Marit understryker att hela Sironas organisation kännetecknas av att ha en stor passion för att skapa en bättre vård och omsorg och fokuserar utslutande på kvalitetshöjande insatser. Ända sedan starten har arbetet inriktats på att genom avancerade analysmetoder skapa bättre förutsättningar för en jämlik vård, till exempel genom förebyggande åtgärder eller förbättrade rutiner.

– Förebyggande insatser utgör endast omkring fyra procent av den totala sjukvårdskostnaden i Sverige och det vill vi ändra på. Därför satsar vi på att vara en samarbetspartner för olika aktörer, bland annat genom att bistå i att identifiera patienter och grupper i riskzoner så att de kan fångas upp i tid.

Marit Vaagen, vd för Sirona Health Solutions.

Detta frigör resurser samtidigt som det förbättrar hälsan för den enskilda patienten.

Fyra tjänsteområden

Sironas tjänster och produkter återfinns inom fyra tjänsteområden:

- Avancerad analys och proaktiva vårdtjänster
- e-Hälsa och innovationsprocesser
- Ledning och styrning
- Uppföljning och utvärdering

Tjänsterna grundar sig på ett underlag av fakta och analyser för att ge tillförlitliga resultat. Huvudsyftet är att höja kvalitet och tillgänglighet samt göra upplevelsen av vården enklare och bättre för både patienter och anhöriga.

– Vi integrerar unika databaser, forskningsbaserad kunskap och mjukvara med rådgivningstjänster samt en djup kompetens och bred förståelse för vårdsektorns strukturer och komplexitet. Beroende på kundens behov arbetar vi antingen integrerat med kunden eller som externa rådgivare. Resultaten kan bestå av exempelvis effektivare administration, mer strömlinjeformat vårdflöde, bättre vårdkvalitet, nya di-

gitala lösningar eller helt enkelt en tydlig kostnadsoptimering.

Vården står inför ett paradigmskifte

I takt med att tekniken utvecklas och möjliggör vidareutveckling av hälso- och sjukvården samtidigt som patienter får ett ökat inflytande står hälso- och sjukvården inför ett paradigmskifte. Patientens möjlighet till involvering i sin egen vård och behandling (patient empowerment) skapar möjligheter som idag ännu är i sin linda. Stora möjligheter finns, förutsatt att nya lösningar införs på rätt sätt. Sirona arbetar idag aktivt med flertalet kommuner, landsting och regioner och även myndigheter för att på olika sätt möjliggöra bättre kvalitet för både patienter och anhöriga samt för medarbetare inom vård och omsorg med stöd i ny teknik och nya processer.

– Införande av digitala lösningar i vården och omsorgen inkluderar till 80 procent en förändring av befintliga processer för att till fullo nyttja effekten av möjligheterna inom digital vård. Ibland ser vi att digitala lösningar implementeras som någonting i tillägg till det redan

befintliga, och då blir det rörigt. Konsten ligger i att integrera lösningen för att höja kvaliteten för patienter, anhöriga och medarbetare, avslutar Marit.

Sirona Health Solutions är ett skandinaviskt managementkonsultbolag som besitter den kunskap, de verktyg, metoder och modeller som krävs för att skapa bästa möjliga hälso- och sjukvård med samhällets begränsade resurser. Detta arbete utförs i ett nära och aktivt partnerskap med kunderna, som utgörs av landsting, kommuner och myndigheter.

Sirona Health Solutions
Birger Jarlsgatan 33, 1tr
111 45 Stockholm

Tel: 08-77 22 557

E-post: info@sironagroup.se

www.sironagroup.se

MUCF vill skapa en trygg skola för hbtq-ungdomar

Unga hbtq-personer mår alltså sämre än unga gör generellt. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor arbetar för att sprida kunskap om unga hbtq-personers livsvillkor och om hur professionella som möter unga kan skapa tryggare miljöer.

Andelen unga hbtq-personer som mår dåligt är avsevärt större jämfört med ungdomar i allmänhet. Det gäller såväl psykisk som fysisk och sexuell hälsa. Mer än hälften av unga transpersoner har allvarligt övervägt att ta sina egna liv och trots en allt större medvetenhet om gruppens behov och utmaningar finns det stora brister i bemötande och utbildning.

– Kunskap och acceptans om hbtq-frågor finns allt oftare på agendan idag, men fortsatt löper hbtq-personer en avsevärt större risk att utsättas för kränkningar, diskriminering och våld. Just hbtq-ungdomar är utsatta i högre grad än äldre och då i synnerhet av jämnåriga, säger Malte Sundberg, projektledare och genusvetare på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Lågt förtroende för samhällsinstanser

Det finns ett tydligt samband mellan hbtq-ungdomars ohälsa och deras erfarenheter av diskriminering och kränkningar. Många drar sig för att vara öppna med sin identitet i skolan och i fritidsverksamheter och för att söka

hjälp eftersom förtroendet för viktiga samhällsinstanser är lågt.

– Det handlar om vilka möjligheter unga har att få leva ett bra liv och hur de blir bemötta av andra människor. Det kan röra sig om allt från oro inför att komma ut till rädsla för att utsättas för hot och våld, något som naturligtvis kan vara oerhört begränsande för individen poängterar kollegan Emelie Mire Åsell, som är handläggare på myndigheten och tidigare har varit ordförande för RFSL Ungdom.

Båda konstaterar att det finns många svar på varför situationen ser ut som

den gör, men de betonar att det är viktigt att hålla i tankarna att samhället inte alltid är ett tryggt rum.

– Till skillnad från vuxna har ungdomar inte möjlighet att välja hur deras liv ser ut. De bestämmer inte över var de bor eller hos vem de växer upp eller var de går i skolan, utan de är helt beroende av att familjen och skolan visar stöd och acceptans, säger Emelie Mire.

Det finns många insatser som behöver göras men Malte framhåller att de första viktiga stegen inte behöver vara så komplicerade.

– Det behöver inte vara svårt att motverka den oron hos elever. Ett första steg kan vara en mattelärare som använder ett räkneexempel med en familj med samkönade föräldrar. Ibland kan det räcka för att eleven ska veta att någon står på dens sida om något skulle hända, alltså en vuxen att anförtro sig till.

Skapa förutsättningar för lärande

Skolväsendet har ett generellt ansvar gentemot sina elever. I grund och botten handlar det om att var och en ska känna sig trygg och respekterad samt få förutsättningar för lärande och inte utsättas för diskriminering, men även om det under de senaste åren har genomförts en del åtgärder i form av exempelvis stärkta rättigheter har gruppen unga hbtq-personers hälsa inte förbättrats.

– Skolan har som uppgift att lära ut ett demokratiskt synsätt och ge alla en likvärdig undervisning som omfattar

alla identiteter, men det måste också tydligt omsättas i praktiken, i vilket beteende som är okay respektive inte, säger Emelie Mire.

Erbjuder workshops och utbildningar

Som ett led i sin utbildningssatsning har MUCF gett ut flera rapporter och handledningsmaterial bland annat för skolpersonal. Malte understryker att många skolor har ett bra och aktivt likabehandlingsarbete, men att det i vissa fall saknas kunskap om hbtq-personers behov och om vilka insatser man kan göra rent praktiskt för att skapa en trygg miljö och lyfta ett hbtq-perspektiv i undervisningen.

– Det behövs konkreta verktyg för hur man kan tala om frågor som rör kön och sexualitet på ett bra sätt. I nuläget är inte hbtq-frågor en obligatorisk del av alla lärarutbildningar och om man inte besitter tillräcklig kunskap själv är det svårt att föra en diskussion. Det är dessutom en ledningsfråga – man måste skapa en struktur där skolan systematiskt arbetar med likabehandling.

– Det är väldigt roligt att vi från myndighetens sida kan stötta skolorna i den här utvecklingen. Under nästa år kommer vi att erbjuda bland annat gratis utbildningar och workshopupplägg för personal i årskurs 7–9 samt gymnasium. De ger kunskap och metoder för att göra skolan till en tryggare plats för alla, avslutar Emelie Mire.

Emelie Mire Åsell, handläggare och Malte Sundberg, projektledare på MUCF.

i

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är en statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. MUCF har i uppdrag att vara en strategisk myndighet för unga hbt-personer i enlighet med regeringens strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Öppna skolan!

Om hbtq, normer och inkludering i årskurs 7–9 och gymnasiet. Öppna skolan är ett stödmaterial till dig som arbetar inom skolan på högstadiet eller gymnasiet och som vill skapa bättre skolmiljöer för unga hbtq-ungdomar. Finns att ladda ner och beställa från mucf.se

Hbtq

En samlingsbeteckning för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queera.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Box 17 801, 118 94 Stockholm

Tel: 08-566 219 00 (växel), E-post: info@mucf.se

www.mucf.se
facebook.com/mucf.se
twitter.com/ungciv

mucf.se | Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

IST levererar skoladministrativt system till sex kommuner via gemensam upphandling

IST, Nordens största leverantör av IT-lösningar för förskola och skola, har vunnit en unik upphandling där sex kommuner samverkar kring en ny lösning för skoladministration. Kommunerna Boxholm, Kinda, Vimmerby, Ydre, Åtvidaberg och Ödeshög har slutit ett gemensamt avtal med IST via sitt kommunalförbund ITSAM. Den gemensamma upphandlingen är först i sitt slag i Sverige och ger såväl ekonomiska som samarbetsmässiga fördelar för kommunerna.

De sex kommunerna är alla kunder till IST, men valde att genomföra en gemensam upphandling eftersom de insåg att det kunde finnas stort värde i att ha en och samma skoladministrativa lösning istället för flera olika uppsättningar system. Genom att använda samma lösning i sex kommuner ökar möjligheterna till effektivisering och att kunna hjälpa varandra över kommungränserna.

– Varje kommun har haft en representant i styrgruppen som gemensamt arbetat fram behovsanalys och kravspecifikation med fokus på funktion och behov snarare än system. Det har varit ett mycket framgångsrikt koncept, säger Henrik Röste, strateg på kommunalförbundet ITSAM.

Arbetet inom projektet har skett i nära samarbete mellan IST och ITSAM. Mötena har varit många och täta, dialogen rak och uppriktig. Det kommunerna via ITSAM efterfrågade stämde mycket väl överens med IST:s erbjudanden och tidplan för införandet.

För kommunerna var det en trygghet att ITSAM:s expert på IT-upphandlingar ansvarade för upphandlingsprocessen.

– Vi valde IST eftersom de kunde presentera en attraktiv och användarvänlig lösning som baseras på ett portaltänk

för samtliga skolnivåer. IST kunde lösa de utmaningar vi presenterade och dialogen med IST fungerade jättebra redan från start. IST:s kundsupport ger verkligen kommunerna det stöd de behöver och våra kontaktpersoner på IST finns alltid tillgängliga för oss, säger Henrik Röste.

Problemlösande förmåga

Den gemensamma upphandlingen och systemleveransen karakteriseras av en stark samarbetsvilja och en ambition av att få saker och ting att fungera. Henrik Röste uppskattar särskilt IST:s utpräglade problemlösande förmåga och tydliga kommunikation.

– IST är verkligen på tårna för vår skull, de är måna om att tillgodose kommunernas behov och att säkerställa att implementeringen av systemen verkligen flyter på bra. En framgångsfaktor i den här satsningen är att vi arbetar utifrån en struktur med tydliga roller för samtliga inblandade, säger Henrik Röste.

Via ITSAM upphandlade de sex kommunerna en helhetslösning, som inkluderar administrativa system från förskola till vuxenutbildning. De upphandlade en molnbaserad lösning som minimerar administrationstiden.

Kommunerna har tillsammans formulerat en kravspecifikation och valde IST eftersom de var den leverantör som bäst kunde tillmötesgå kraven.

Effektiviserar administrationen

En av IST:s främsta framgångsfaktorer är en nära kundsamverkan. Samtliga IT-lösningar och tjänster utvecklas i nära samråd med lärare och skolledare. Referensgrupper som träffas regelbundet, möjlighet till webinarer och utbildningar samt även användarträffar och kollegium då användarna bjuds in för att ta del av senaste nytt från IST är viktiga inslag i produktutvecklingsprocessen. På IST finns ett brett spektrum av konsulter. Många är specialiserade på olika skolformer med spetskompetens i att planera skolläret, implementera frånvarohanteringen i kommunernas IT-system eller schemahandtering. Många av IST:s konsulter kombinerar teknisk kompetens med erfarenheter från skolans värld.

– Målet med våra IST-lösningar är att alla, administratörer, skolledare, lärare och förskolelärare ska kunna fokusera på det som är viktigast. Mer tid till eleverna och lärandet. Att helt enkelt göra vardagen och verksamheten bättre för alla som jobbar inom skolan säger Björn Andersson, vd på IST.

– Vi är övertygade om att den här typen av samverkansupphandlingar kommer att öka framöver. De medför många fördelar för de involverade kommunerna, inte minst eftersom de fick ta del av ITSAM:s specialistkompetens inom IT-upphandling, säger Camilla Gustavsson, produktägare för IST i Sverige.

IST som grundades 1985, har stått sida vid sida med skolan i mer än 30 år. IST levererar IT-lösningar och tjänster för förskola till vuxenutbildning. Med smartare lösningar arbetar IST för att realisera sin vision att alla har rätt till en bra skola. Huvudkontoret finns i Växjö, med ytterligare kontor i Stockholm, Oslo och Roskilde. Man har 270 anställda varav ungefär hälften har en bakgrund inom skola/pedagogik.

www.ist.com

Learn more.

Hållbar digital arbetsmiljö effektiviserar

Satsningar på arbetsmiljö behöver vara integrerade i välfärdssektorns verksamhetsplaner. Även hos de som är medvetna om vikten av att skapa goda förutsättningar för en effektiv verksamhet finns det ofta en okunskap om hur digitaliseringen påverkar såväl personal som organisation.

När det förs diskussioner om arbetsmiljö och personalens förutsättningar inom välfärdssektorn hamnar fokus ofta på konkreta aspekter eller på organisatoriska och sociala faktorer, men en avgörande faktor hamnar ofta mellan stolarna.

Carola Löfstrand, Vision och Åke Walldius, KTH.

– Det viktigaste arbetsverktyget idag är IT-system, men det är få som uppmärksammar IT som en arbetsmiljöfråga. Det är något vi arbetar för att förändra och därför utbildar och medvetandegör vi om IT-skyddsronder, säger Carola Löfstrand, arbetsmiljöspecialist på fackförbundet Vision, och Åke Walldius, docent i människa-datorinteraktion vid KTH.

Lågt förtroende för system

– Arbetet har sina rötter i LO, TCO och KTH:s UsersAward-projekt som pågick 2000–2011. Sedan dess har omfattande undersökningar visat att det finns stor förbättringspotential inom digital arbetsmiljö. Man ägnar i genomsnitt 26–30 minuter per dag åt att åtgärda problem med digitala verktyg. Det påverkar arbetsflödet och förtroendet för systemens användbarhet minskar samtidigt som risken ökar för försämrad kvalitet och effektivitet, konstaterar Carola.

Vid en IT-skydds rond studeras arbetet som utförs med hjälp av digitala lösningar. Förutom själva systemet tar man även upp praktiska problem med hårdvara såsom kapacitet men även organisatoriska förutsättningar för den digitala arbetsmiljön såsom utbildning och haverirutiner. Därefter utformas en åtgärdsplan.

– En mer strömlinjeformad digital arbetsmiljö och möjlighet att påverka reducerar stress och säkerhetsrisker samt ökar arbetsglädjen och ger hög nytta för verksamheten. På KTH ser man ronderna som ett viktigt verktyg för att samla in information om problem som förändringen av arbetssätt och av digitala hjälpmedel kan leda till. Rapporterna från Visions och Unionens medlemsenkäter visar hur upplevelsen av ökat inflytande varierar med ökad nöjdhet med hur de fungerar i stort. Det ger ett gott underlag till hur den mer eller mindre ständigt pågående fortbildningen om nya system kan bli bättre, framhåller Åke.

Kan öka beställarkompetensen

Även små förändringar kan spara resurser samt skapa mätbara förbättringar i arbetstillfredsställelse och engagemang. Det finns dessutom utmärkta förutsättningar för kommuner att samarbeta, inte minst för att öka beställarkompetensen.

– En samordning mellan lösningsorienterade undersökningar om digital arbetsmiljö och IT-skyddsronder kan bidra till att samla in exempel som kan bilda mönster för andra med liknade förutsättningar, avslutar de.

Vision

Visions medlemmar leder, utvecklar och administrerar välfärden och jobbar i kommuner, landsting, regioner, privata företag eller kyrkan. Förbundets 185 000 medlemmar finns inom tusentals olika yrken och bildar tillsammans ett värdefullt nätverk. Vision är partipolitiskt obundet och ingår i TCO.

KTH

Tillsammans med näringsliv och samhälle arbetar KTH för hållbara lösningar på några av mänsklighetens största utmaningar: klimafförändringar, framtidens energiförsörjning, urbanisering och livskvalitet för en snabbt växande, åldrande befolkning.

Kontakt:

Åke Walldius
Skolan för datavetenskap och kommunikation
KTH – Lindstedtsvägen 3
100 44 Stockholm
Tel: 08-790 61 89
E-post: aakew@kth.se
www.kth.se/csc

Smidiga Heby kommun med bra geografiskt läge

Heby kommun i Uppsala län har blivit uppmärksammat för entreprenörskap och framåtanda. Stora och små företag väljer Heby eftersom kommunen målmedvetet har skapat goda förutsättningar för företagande och inflyttning.

För två år sedan utsåg organisationen Företagarna Tärnsjö Garveris vd Axel Bodén till årets tredje bästa företagare

Marie Wilén, kommunalråd och Emma Burstedt, kommunchef i Heby kommun.

i hela Sverige. 2015 tog e-handelsbolaget Apoteas grundare Pär Svärdson hem förstapriset i samma tävling. Att två så olika företag har placerat sig på topplistan två år i rad är ingen slump då Företagarna har utsett Heby kommun till en av landets 21 bästa kommuner när det gäller goda förutsättningar för företagande.

– Allt började egentligen när tillverkningen av lantbruksmaskiner lades ner i slutet av 1980-talet. Deras lokaler omvandlades, med hjälp av familjen Wall, till Morgongåva Företagspark där flera företag, bland annat många e-handelsbolag, har samlats genom åren. Vi har blivit duktiga på att ta hand om nyetableringar, och e-handel föder e-handel, säger kommunalrådet Marie Wilén.

Adlibris, som nu är en av regionens största privata arbetsgivare, var det första e-handelsföretaget som flyttade in i företagsparken och därefter har företag som Babyland, Discshop, Apotea, Happy Yachting och Delitea etablerat sig där. Marie Wilén berättar att företagen har uppgett fem faktorer som skäl till att de valde Heby kommun.

– Bra hyresvärd och att all logistik finns på plats är två faktorer. Stora transport- och logistikföretag åker

redan till Heby, vilket är en fördel för e-handelsföretag som söker en ort att etablera sig i.

Serviceinriktade

Det geografiska läget vid riksväg 72 är en annan faktor. Inom en radie av 8,5 mil finns ett flertal stora städer, järnvägsnät, motorväg, hamn och Stockholm Arlanda Airport. I regionen finns även tillgång till bra personal, vilket är en viktig faktor. Ungdomsarbetslösheten är mycket lägre i kommunen än övriga landet. För företagen är dessutom en serviceinriktad kommun en väldigt viktig faktor. Kommunchefen Emma Burstedt förklarar kommunens stöd vid nyetableringar.

– Vi är den lilla, snabba och företagsvänliga kommunen som samlar alla kompetenser runt företagen och lotsar dem rätt från början. Kommunen har korta beslutsvägar och hjälper till med detaljplaner, bygglov och förmedlar kontakt med vårt gedigna lokala nätverk samt Arbetsförmedlingen.

I början av 2015 byggde Apotea en ny lokal på 5 000 kvadratmeter och i november i år godkände kommunfullmäktige planerna på att låta företagsparken växa med ytterligare 40 000 kvadratmeter.

Heby kommun

- Drygt 13 700 invånare
- God tillväxt. Uppsala länns hetaste kommun 2016 enligt Företagarna.
- Närhet till städer som Uppsala, Stockholm, Västerås och Gävle.
- Goda kommunikationer via järnvägsnät, motorväg, hamn och Stockholm Arlanda Airport.
- Hantverkstradition och tillgång till bra personal.
- Höga skolresultat efter särskild satsning på skolan.
- Vackra boendemiljöer och bred friluftskommun.

Kommunchef Emma Burstedt
emma.burstedt@heby.se, 0224-361 19
Näringslivsstrateg Lars Dalén
lars.dalen@heby.se, 0224-361 21
www.heby.se

– Det är en stor och viktig satsning som kommunen gör för att ge näringslivet chans att fortsätta växa. Vi har även satsat mycket på skolan och lärarnas kompetens, vilket har lett till höga skolresultat de senaste åren. Heby är en attraktiv ort att bo och verka i.

KFS och PACTA vill skapa en ny nationell arbetsgivarorganisation

KFS och PACTA, Sveriges största arbetsgivarorganisationer för samhällsnyttiga bolag, vill tillsammans bilda en ny gemensam arbetsgivarorganisation som säkrar framtida stabilitet, medlemsinflytande och hållbarhet. Tillsammans blir KFS och PACTA en kraftfullare röst för affärsmässigt samhällsnyttiga bolag.

– Vi genomför samtal och för en aktiv dialog med våra medlemsföretag under hösten. Först därefter är det upp till medlemmarna att besluta om KFS ska bilda en ny organisation tillsammans med PACTA. Det är viktigt för oss att medlemsföretagen har kunskap om och känner sig trygga med vad förändringen innebär innan vi kan gå till omröstning, säger KFS vd Monica Ericsson.

En sammanslagning av KFS och PACTA resulterar i en arbetsgivarorganisation med bas i affärsmässig samhällsnytta. KFS har de senaste åren haft en svag tillväxt, med ett stagnerat medlemsinflytande. En sammanslagning av KFS och PACTA innebär att trygga en samlad arbetsgivarorganisations framtid, en starkare organisation med mer resurser och en tydligare röst mot omvärlden. Den nya gemensamma organisationen ska karakteriseras av en hög medlemsnöjdhet, medlemsinflytande och affärsmässig samhällsnytta. Dessa kärnvärden utgör nya organisationens identitet.

Långsiktigt stabil organisation

KFS och PACTA kan tillsammans bilda en stark arbetsgivarorganisation som samlar merparten av alla affärsmäs-

sigt samhällsnyttiga företag i landet. En långsiktigt stabil organisation kan snabbare anpassa sig till medlemsföretagens föränderliga krav. Redan för åtta år sedan var en sammanslagning av de båda organisationerna aktuell. Försöket att bilda en gemensam organisation misslyckades den gången, bland annat eftersom samarbetsformen inte i tillräcklig omfattning baserades på jämlika villkor mellan de båda organisationerna.

– Den här gången har vi betydligt bättre förutsättningar att lyckas. Den samarbetsform vi utvecklat baseras på en nära dialog och en sammanslagning som tar fasta på att stärka de samhällsnyttiga företagens konkurrenskraft i deras viktiga samhällsuppgift, säger Markus Gustafsson, vd för PACTA.

Ännu starkare medlemsnytta

KFS och PACTA har till stora delar medlemsföretag från samma branscher. KFS har dock fler energi- och infrastrukturrelaterade bolag som medlemmar, medan fler vård- och omsorgsrelaterade bolag finns bland PACTAs medlemmar. En ny gemensam organisation bidrar till att sluta gapen mellan branscherna. För

Markus Gustafsson, vd för PACTA.
Foto: kickifotograf.se

medlemsföretagen innebär det ökade möjligheter till samverkan och nätverkande med fler samhällsnyttiga bolag. Samtidigt ökar förutsättningarna för att driva frågor som berör och stärker samtliga samhällsnyttiga bolag på en nationell nivå.

– En kraftfullare organisation innebär också en förstärkning av medlems servicen. Den nya organisationen kommer att bestå av ännu fler kompetenta rådgivare som erbjuder personlig service och skapar medlemsnytta. Medlemsinflytandet kommer att stå i fokus, genom att medlemsföretagen styr servicen och verksamhetsinriktningen i den egna arbetsgivarorganisationen, säger Markus Gustafsson.

Nyfikenhet till nya organisationen

– Den dialog vi hittills fört med medlemsföretagen tyder på en nyfiken och utforskande inställning kring en tänkt ny organisation. Många positiva röster hörs samtidigt som en del farhågor finns. För en del medlemmar är den största rädslan att släppa en liten del av KFS självständighet och därmed komma närmare ett politiskt inflytande. Andra medlemmar lyfter det som stora möjligheter att nå fram med sina frågor, säger Monica Ericsson.

Den framtida arbetsgivarorganisation som PACTA och KFS vill bilda ska karakteriseras av en hög personlig och professionell servicenivå, en genomgående hög grad av medlemsinflytande samt en strävan efter att stärka medlemsföretagens position på olika sätt, bland annat genom att dela ut pris till

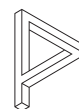
medlemsföretag som utmärker sig vad gäller hållbar samhällsnytta.

Arbetsgivarorganisationen för samhällsnyttiga företag

KFS är arbetsgivarorganisationen för samhällsnyttiga företag. Vårt uppdrag är att vara det bästa stödet för våra medlemmar i deras vardag. Vi tecknar konkurrenskraftiga branschanpassade avtal, ger stöd i arbetsgivarfrågor och bistår i arbetsrättsliga frågor, tillhandahåller relevanta utbildningar, mötesplatser och nätverk. Våra 580 medlemsföretag med 30 000 anställda tillhandahåller samhällsnyttiga tjänster inom 15 branscher.

www.kfs.net

PACTA

Pacta har idag drygt 640 medlemmar med drygt 55 000 medarbetare. Pacta har exklusiv rätt att teckna kommunala avtal för alla sina medlemmar. Pacta förhandlar, företräder och agerar. Vi utvecklar tillsammans med våra medlemmar arbetsgivarrollen.

www.pacta.se

Monica Ericsson, vd för KFS.
Foto: Anna Molander

Skurup – årets näringslivsraket som siktar framåt

– Skurup vill vara en Sveriges mest attraktiva kommuner att bo och verka i. Att svenskt Näringsliv ger oss titeln Årets Raket för att vi är den kommun med mest positiv utveckling i Skåne visar att vi är på rätt väg, säger Henrik Lundblad, näringslivsstrateg.

I Svenskt Näringslivs årliga ranking av företagsklimatet steg Skurups kommun hela 82 placeringar upp till plats 108 i Sverige.

– Detta är vi förstås mycket stolta över, våra företag sysselsätter mer än 3 000 personer och står för en betydande del av den service som vi alla tar för givet och erbjuds. Den fina placeringen till trots ligger vi fortfarande långt under den nivå vi vill vara på och kommer därför att fortsätta jobba för att ge våra företagare möjlighet att utveckla sina verksamheter ytterligare, säger Henrik Lundblad.

En del i det arbetet är att Skurups kommun gemensamt med Ystads kommun fått 380 000 kronor i projektstöd från Vinnova. Pengarna finansierar en förstudie för att undersöka hur kommunerna kan utveckla sitt utbud av samhällsservice och förbättra sin långsiktiga effektivitet med hjälp av innovation.

– I samarbete med näringslivet vill vi utveckla den kommunala förvaltningen och ta vårt ansvar i att stötta och utveckla svenska företag. Vi kommer att göra en metodisk inventering av behoven som finns i de olika förvaltningarna av att upphandla innovativa lösningar, säger Henrik Lundblad.

Ny handelsplats

En annan pågående satsning i kommunen är etableringen av Skurups Handelsplats invid E65, ett handelsområde med totalt ca 20 000 kvm handelsyta innehållande butiker, snabbmatsrestauranger och serviceaktörer.

Området ska komplettera befintlig handel, få fler att handla lokalt på hemmaplan och även locka kunder från ett större upptagningsområde till att handla i Skurup. Bygget pågår för fullt och handelsplatsen kommer att invigas etappvis under 2017–2018.

Parallellt med insatserna för att utveckla näringslivet arbetar kommunen aktivt för ett ökat byggande. Här handlar det först och främst om bostäder i syfte att minska den bostadskö som Skurup liksom de flesta andra kommuner i regionen dras med.

– Vi vill även komplettera bostadsmarknaden i Malmö och Lund och kan bland annat erbjuda ett idealiskt pendlingsläge i kombination med småstadens fördelar som till exempel trygghet, närhet till skolor, samhällsservice samt ett bra kulturliv.

– Vi vill även komplettera bostadsmarknaden i Malmö och Lund och kan bland annat erbjuda ett idealiskt pendlingsläge i kombination med småstadens fördelar som till exempel trygghet, närhet till skolor, samhällsservice samt ett bra kulturliv.

Inkluderande och hållbart

En förutsättning för att lyckas med att utveckla Skurup till ett hållbart samhälle där människor trivs är enligt Henrik Lundblad inkludering. Utveckling av näringsliv, mark och bostadsmarknad måste ske i nära dialog med medbor-

garna. Därför gör kommun, företag och Arbetsförmedling gemensam sak för att höja och stärka ungas möjligheter att skapa sin framtid.

– Europeiska socialfonden (ESF) har tilldelat projektet ”Inkludera och mötas” tio miljoner kronor. Det är ett förebyggande projekt som fokuserar på att skapa möjligheter och förebygga, istället för att jobba reaktivt och lösa problem, berättar Henrik Lundblad.

Roland Sjöholm, delägare i SA Bygg AB, är med i styrgruppen för projektet. Han ser samverkan mellan skola och näringsliv som en av de viktigaste bitarna i arbetet med att forma ett framtida hållbart samhälle för alla.

– När man som vilse tonåring kanske inte har full uppbäckning hemifrån är det värdefullt att ha en tillhörighet någon annanstans, som i till exempel skola, arbetsliv eller föreningsliv och som kan hjälpa en vidare när man har det svårt på ett eller annat sätt. Ju fler ben det finns att stå på, desto större förutsättningar för att det kan gå bra i stället för snett i livet.

Att samla styrkorna ser han som en grundbult i ett inkluderande samhälle.

– Grundtanken är att motverka utanförskap. För att lyckas behöver vi komma bort från stuprörstänket, olika samhällsaktörer måste kopplas ihop

och göra saker tillsammans. Att skapa en naturlig koppling mellan skola och arbetsliv är steg på vägen mot att skapa ett inkluderande samhälle som våra ungdomar känner att de är en viktig del av.

Skurups kommun har drygt 15 000 invånare och 1 500 företag. Med en av Sveriges bästa infrastrukturer – Malmö airport in på knuten, en timme till Copenhagen airport, 30 minuter till Malmö och 20 minuter till Ystad med sitt färjeläge – söker människor sig hit som vill leva och verka på en trygg, småskalig plats med storstadsområdets möjligheter. Tillgängligheten, flexibiliteten och de korta beslutsvägarna är nyckelorden i kommunens arbete gentemot företagen. Som företagare i Skurup får du lätt kontakt med lokala politiker och tjänstemän. Här är det nära till allt, vilket ger ett livskraftigt och spontant nätverkande, mitt på Skånes sydkust.

Skurups kommun
274 80 Skurup
Tel: 0411-53 60 00
www.skurup.se

Maria Dorsin, företagslots, Henrik Lundblad, näringslivsstrateg, Magdalena Hellström, enhetschef näringsliv.

SOS Alarm – navet för trygghet och säkerhet

Med erfarenhet, kunskap och modern teknik erbjuder SOS Alarm företag och organisationer säkerhet i världsklass. Med larminformation från olika källor och med tillgång till en omfattande larmhistorik kan SOS Alarm analysera och skapa samband för att bidra till att skador begränsas eller undviks.

Utöver att hantera de cirka tre miljoner samtal som inkommer till 112 varje år tillhandahåller SOS Alarm även krisberedskaps- och säkerhetstjänster. Det innebär larmmottagning och förmedling av inbrotts-, brand- och driftlarm, kameraövervakning, fastighetsjour med mera. Det är en växande marknad där teknikutvecklingen medför ett ökande antal uppkopplade enheter, i smarta hem, fordon, fastigheter med mera.

Larmen digitaliseras

Peter Söderlund, Verksamhetschef för Säkerhets- och jourtjänster, ser SOS Alarm som navet i samhällets arbete med att skapa trygghet och säkerhet för medborgarna.

– Utvecklingen i larmkedjan går från analoga telefonsamtal, då någon ringer in till oss, till behov av att hantera en

komplex mängd digitaliserad information som strömmar in till larmcentralen från många olika håll.

– Ett exempel är automatiska nödlarm i bilar, som blir EU-lagkrav i nya bilmodeller från 2018. Ett annat exempel är e-hälsan med sensorer som mäter patienters blodtryck, blodsocker med mera och som larmar när något är gallet. Larminformation kan också komma från smarta uppkopplade hem och från sensorer i din smartphone.

Ökande behov av samverkan

Samtidigt blir det allt fler specialiserade aktörer som ska åtgärda en händelse eller olycka, såväl professionella och

semi-professionella som frivilliga. Behovet av samverkan ökar därför och här har SOS Alarm en viktig roll att fylla genom att vara navet i händelseutvecklingen, framhåller Peter Söderlund.

– Vi får in information, analyserar den och skickar ut information så att de som ska åtgärda något på en olycksplats får ett så bra beslutsunderlag som möjligt. Genom att vi hanterar många olika typer av larm kan vi idag ge en mer komplett lägesbild till en räddningschef som kommer ut till platsen.

Analyserar larmhistorik

Hela verksamheten inom SOS Alarm arbetar i samma tekniska system som

hanterar 112-samtalen och kan därför kombinera samhällsupdraget med säkerhets- och jourtjänster.

– Med vår långa erfarenhet av att driva larmcentral och 112-tjänster så har vi en omfattande historik. Genom att studera mönster i SOS Alarms historik kan vi vara mer proaktiva, till och med ligga steget före i händelseutvecklingen och bidra till att skador begränsas eller undviks.

– Med detta kan vi skapa ett tryggare Sverige för alla, avslutar Peter Söderlund.

Framtidens trygghetstjänster

SOS Alarms tjänst för trygghetslarm innehåller idag hela den digitala larmkedjan med hård- och mjukvara, kommunikation, kundportal, larmmottagning och utalarmering av resurs. Nu görs en satsning på att arbeta både bredare och mer förebyggande med trygghetstjänster.

– Alla vet vi om utmaningen i att öka välfärden för de äldre. Därför gör vi nu en satsning kring e-hälsa och trygghetsrelaterade tjänster, säger Kenny Lorentzon, tf Chef Tjänsteutveckling Säkerhet och Jourttjänster.

– Digitaliseringen som pågår i kommuner möjliggör att vi på SOS Alarm med vår breda erfarenhet kan vara en viktig aktör i utvecklingen. Vi

vill gå från att vara reaktiva till att bli mer proaktiva och ge mer hjälp i det förebyggande stadiet. Vi vill leverera extra mervärde både till allmänheten och till våra kunder bland annat genom att analysera larminformation och addera nya tjänster.

Individualiserade tjänster

e-hälsa och smarta hem hänger ihop, framhåller Kenny Lorentzon. Ett ökat antal sensorer i hemmet möjliggör flera olika sätt att larma på.

– Det finns många olika typer av behov som kommer att bidra till en stark utveckling inom trygghetstjänster. Att utveckla hjälpmedel som adderar trygghet kan se olika ut beroende på hur användarens liv ser ut och vad som har hänt tidigare. Därför är det av största vikt att utgå från

det individuella behovet när tjänsterna vidareutvecklas.

Förebyggande påminnelsealarm

Många hjälpmedel som finns i hemmet idag kan kommunicera med varandra. Framför allt behöver de även kunna kommunicera med en larmcentral, framhåller Kenny Lorentzon, och SOS Alarms fullt ut digitala trygghetslarmspaket är ett första steg i utvecklingen mot att arbeta förebyggande.

– Idag kan vi exempelvis addera natttillsyn via kamera på distans. Vi ser också möjligheten att kunna erbjuda ett mobilt trygghetslarm med positionering som integrerar mer med vår larmcentral.

– Det här är en av de viktigare satsningarna vi gör just nu, avslutar Kenny Lorentzon.

SOS Alarm skapar ett tryggare Sverige för alla genom att dygnet runt larma ut olika hjälpresurser. Med ett enda samtal till 112 når du rätt hjälp när du behöver den, vem du än är och var i Sverige du än befinner dig. SOS Alarm spelar även en central roll i samhällets krisberedskap och ansvarar för informationsnumret 113 13 som används för att få eller för att lämna information vid allvarliga olyckor eller kriser.

Genom kunskap om samhällets struktur, tillgänglighet i landet och väl utvecklad teknik tillhandahåller SOS Alarm även säkerhets- och jourtjänster. Dessa tjänster hjälper våra kunder att öka tryggheten och säkerheten genom att förebygga och motverka negativa effekter av olika händelser som kan påverka ett företag eller samhälle.

Med unik kompetens, lång erfarenhet och genom att ständigt utveckla verksamheten är SOS Alarm navet som skapar trygghet och säkerhet.

www.sosalarm.se

Kenny Lorentzon och Peter Söderlund på SOS Alarm.
Foto: Gonzalo Irigoyen

Haparanda – en tillväxtkommun med gränsöverskridande möjligheter

Haparanda sjuder av liv och rörelse. Tillsammans med gränsstaden Torneå i finska Lappland satsar Haparanda på att bli ett internationellt centrum mitt i Barentsregionen, en samarbetsregion med nära sex miljoner invånare.

Haparanda är Sveriges östligaste tätort, belägen där Torne älv mynnar ut i Bottenviken. Med sitt läge, mellan Sverige och Finland, bildar Haparanda och Torneå en gränsöverskridande tvillingstad, HaparandaTornio. Det är ett geografiskt område som utvecklats till en av norra Europas främsta besöks- och gränshandelsplatser.

– Varje år passerar cirka 14 miljoner människor och drygt fem miljoner fordon gränsen mellan städerna i Sverige och Finland. Här finns unika förutsättningar för en dynamisk företagsamhet, säger Peter Juntti, tillväxtchef i Haparanda kommun.

Barentsregionen är en av Europas i särklass största energi- och naturresursregioner. Här finns till exempel fisk, skog, mineraler, olja och gas. Men även viktiga förädlings- och verkstadsindustrier samt framstående tekniska universitet, forskningsinstitut och vetenskapliga centrum.

Tillväxtkomet

Haparanda är i Sverigetoppen när det gäller kommuner med högst handelsin-

dex. De senaste åren har indexet ökat från 200 till 314. Handelsindex är relationen mellan butikernas omsättning och vad invånarna konsumerar. Ett index över 100 betyder att butikerna omsätter mer än vad invånarna konsumerar.

– Vi står för hela 12 procent av detaljhandels omsättning i Norrbotten, säger Peter Waara (S), kommunalråd i Haparanda.

I somras beviljade Haparanda kommun byggstart för Barents center, en galleria med ett cirka 65 000 kvadratmeter stort handelsområde som vävs ihop med en arena, en skola, ett innovationscenter och ett hotell.

Den bild som ofta tecknas i media av Haparanda som en tärande och bidragsbehövande kommun i norr, är både ignorant och tendentiös, menar han. Tar man del av fakta så inser man snabbt att Haparanda är en tillväxtort belägen centralt i Barentsregionen, med alla de möjligheter som läget innebär.

– Inom en 25 mils radie når man en halv miljon invånare, utvidgar man ra-

dien till 50 mil så når man ytterligare en miljon invånare. I hela Barentsregionen bor cirka sex miljoner invånare, det är en marknad med enorma möjligheter, säger Peter Waara.

Tänka utanför boxen

– Haparanda är en logistisk nod i norr som lockar företag och investerare, inte minst från Finland, säger Peter Juntti.

En av många entreprenörer som tidigt insåg tillväxtpotentialen var Ingvar Kamprad. För cirka 10 år sedan etablerade han Ikea i Haparanda och idag är varuhuset, med sina 1,5 miljoner besökare om året, företagets största efter Stockholm, Göteborg och Malmö.

Ett annat tillväxtföretag är Outinens Potatis som 2007 etablerade en fabrik i Haparanda. Knappt tio år senare satsar företaget på ytterligare expansion, vilket innebär nya jobb till kommunen.

– Det är bara fantasin som sätter gränserna. Potentialen är enorm och det är ett starkt skäl till att företag hämtar inspiration och etablerar sig här. En annan faktor är att vi vet hur marknaden ser ut,

vi kan språken och vi förstår de kulturella skillnaderna, säger Peter Juntti.

Kämparanda

Lena Ekh är kommunchefen som lämnade Luleå för två år sedan för att arbeta i Haparanda.

– Man värnar om varandra och det finns en kämparanda här som jag inte upplevt någon annanstans i Sverige. Kommunen satsar på att människor ska trivas och vi har en spännande vision för framtiden.

Närheten till Finland innebär också tillgång till en större arbetsmarknad.

– Vi söker ständigt välutbildad arbetskraft och kan erbjuda spännande jobb för till exempel socionomer, lärare, sjuksköterskor och andra akademiker.

I undersökningen "Sveriges bästa miljökommun" har satsningen på olika hållbarhetsfrågor positionerat Haparanda som bäst i Norrbotten och årets klättrare i Sverige. Det görs även ambitiösa satsningar på skolan. När Sveriges kommuner och landsting presenterade sin årliga ranking för grundskolan placerade sig Haparanda på plats 43 av 290 kommuner.

– Vi har också en fantastisk barnomsorg i kommunen. Den är gratis och alla barn är garanterade en plats. Här finns även en gynnsam bostadsmarknad som innebär att du kan bygga ditt drömhushus för en bråkdel av vad det kostar i många storstäder. Närheten till kultur, natur och en rik mångfald är också starka skäl till varför Haparanda växer som stad och geografisk plats, säger Lena Ekh.

Provincia Bothniensis är namnet på Haparanda och Torneås samarbetsorgan. Det bildades 1987. Uppgiften är att utveckla, fördjupa och utvidga samarbetet mellan städerna, men också i samarbete med andra aktörer, såväl i Sverige och Finland som internationellt. Förtroendevalda från båda sidor av gränsen sitter i en gemensam "regering" för att tillsammans skapa ett internationellt centrum i Barentsregionen.

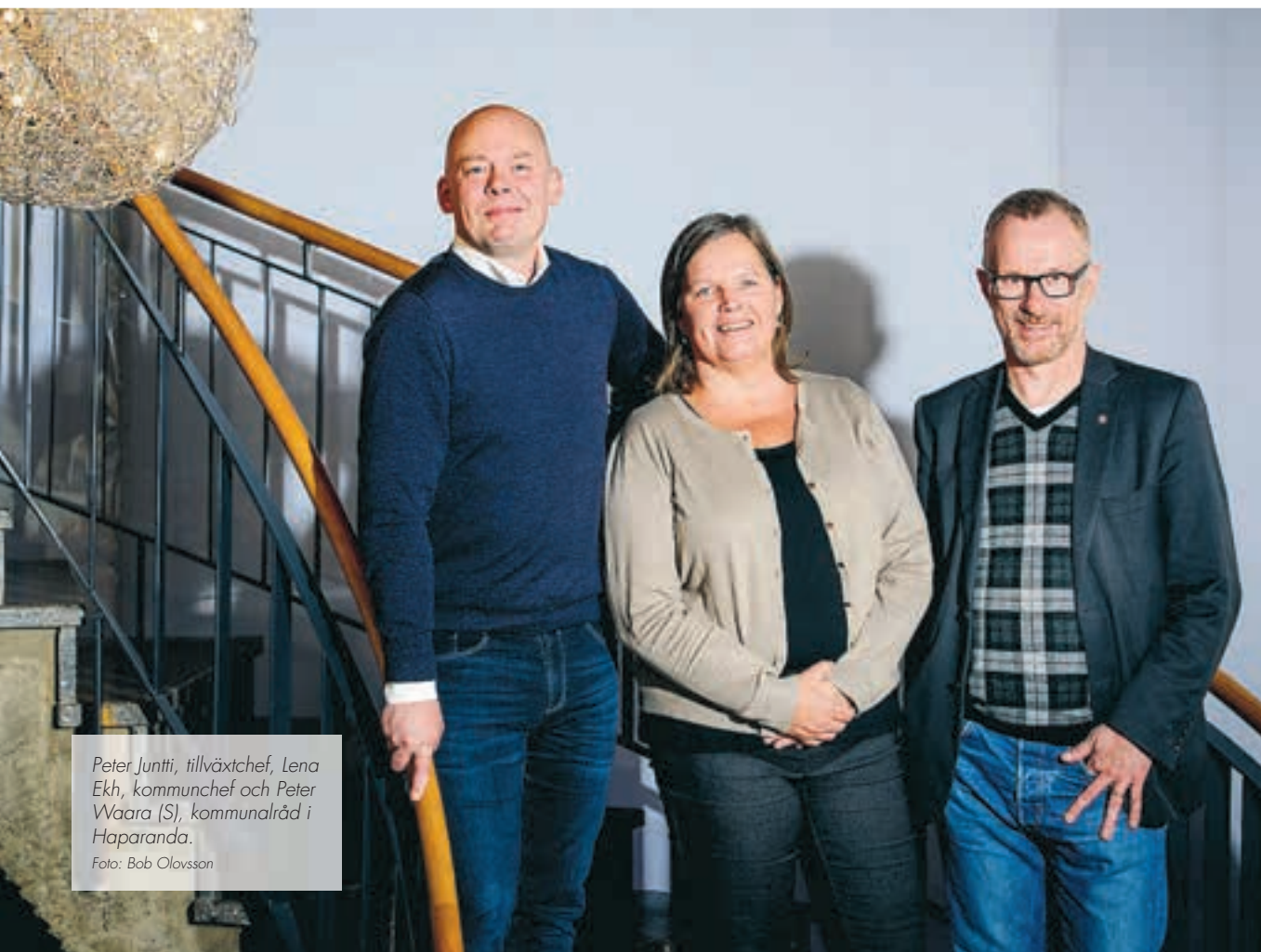
www.haparanda.se

HAPARANDATORNIO
INTERNATIONELL MÖTESPLATS

Peter Juntti, tillväxtchef, Lena Ekh, kommunchef och Peter Waara (S), kommunalråd i Haparanda.

Foto: Bob Olovsson

Kundbehovet styr våra lösningar

– Digitalisering är en viktig nyckel till att kunna möta framtidens behov inom vård och omsorg. Tekniken i sig skapar inte något värde, tjänster måste utvecklas i dialog med kunderna och det är här som vi kommer in i bilden, säger Piotr Gorski, marknadschef 21st Century Mobile.

21st Century Mobile är en av Sveriges ledande aktörer för intelligenta och säkra tjänster för hantering av mobil kommunikation.

i

21st Century Mobile AB (publ) är leverantör av säkra mobila och digitala kommunikationslösningar. Företagets tjänster finns inom områdena påminnelser, datainsamling, betalning och samhällsinformation. 21st Century Mobile riktar sig till kunder som ställer höga krav på leveranssäkerhet och skydd av data.

21st Century Mobile AB
Kungsgatan 48
111 35 Stockholm
Tel: 08-21 21 55
www.21st.se

– Vi har mer än 20 års erfarenhet av att utveckla lösningar som ger bäst effekt för de tjänster som våra kunder vill digitalisera, säger Piotr Gorski.

Forskning och patientsäkerhet

Ett resultat av det arbetet är CQ, Circadian Questions, en mobiltjänst som gör det möjligt att ställa strukturerade frågor till många personer via mobilen och få strukturerade svar direkt till en databas.

– CQ lämpar sig utmärkt för till exempel medicinsk forskning, vårdbehandlingar och datainsamling från en eller flera personer. Allt som behövs är att respondenten har en mobiltelefon.

Ett flertal studier har gjorts med CQ, på Universitetssjukhuset i Linköping används CQ bland annat till att utvärdera patienters återhämtning efter operation. Uppföljningen sköts på distans via en mobil applikation som patienten laddar ner till sin egen mobiltelefon.

Gör tvärtom

En annan innovativ tjänst från 21st Century Mobile är E-hälsodagboken.

– Att redogöra för sitt hälsotillstånd och eventuella förändringar för sin läkare kan vara svårt om det gått lång tid mellan besöken. Genom att komplettera behandlingen med vår E-hälsodagbok, där patienten redogör för sin vardagshälsa över tid, ges vårdgivaren bättre underlag för uppföljningar och åtgärder. Den används bland annat av terapeuter som ett verktyg vid behandling av personer med alkoholproblem. Tyvärr utgår många av dagens digitala verktyg från vården, vi gör tvärtom och skapar verktyg som utgår ifrån patienten, säger Piotr Gorski.

Nå många snabbt och säkert

21st Century Mobile erbjuder även IIM, Incident Information Manager, Sveriges främsta tjänst för att snabbt informera om planerade och oplanerade störningar och avbrott.

– IIM har använts inom elbranschen sedan 2001 och är en väl beprövad tjänst. Samma koncept används idag även för samhällsviktig information i offentlig sektor.

Fördelen är att man kan nå många väldigt snabbt, och i den kanal som mottagaren själv har valt som sin preferens för den här typen av information, säger Piotr Gorski.

Piotr Gorski, marknadschef
21st Century Mobile.

Liksom 21st Century Mobiles övriga tjänster har IIM utvecklats i nära dialog med kunderna.

– Samverkan har varit vårt framgångsrecept sedan start och vi är fast beslutna att fortsätta på den inslagna vägen, att i samverkan utveckla både befintliga och helt nya samhällsnyttiga mobila tjänster, fastslår Piotr Gorski.

Eslöv växer så att det knakar

Eslöv är en kommun som växer så att det knakar. Åsa Simonsson, chef för tillväxtavdelningen har bråda dagar.

– Här finns en stor framtidstro och stolthet över staden, den känslan vill vi ta med oss in i framtiden. Siktet är inställt på att bli Skånes bästa kommun att bo och verka i.

Eslöv är en kommun med perfekt läge nära både Lund och Malmö. På senare

i

Eslöv är en populär bostadsort med cirka 33 000 invånare, belägen i Öresundsregionen. I Eslöv är det nära till det mesta, inte minst tack vare de goda tågförbindelserna med övriga delar av Skåne och Köpenhamn. I kommunen finns småstadens lugn, närhet och levande landsbygd, men också tillgång till kultur och affärsutbud.

Eslövs kommun
241 80 Eslöv
Tel: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se
www.eslov.se

www.eslov.se

år har allt fler upptäckt fördelarna med kommunen som stadigt är på väg uppåt i tillväxksammanhang.

För att möta det ökade intresset och leva upp till redan befintliga medborgares behov och förväntningar pågår ett intensivt arbete inom kommunen.

– Vi arbetar parallellt med flera olika projekt som omfattar både plan- och markexploatering, näringslivsutveckling samt social hållbarhet. Tillväxten är stark, men det är viktigt att det sker i en hållbar takt så att kommunen hinner med att anpassa kommunal service, skola, vård och omsorg, säger Åsa Simonsson.

Ett stort stadsutvecklingsprojekt handlar om att bygga ihop den östra delen av staden med stadskärnan, ett annat har fokus på centrumutveckling.

– Vi vill att torget och stadskärnan ska vara ansiktet för Eslöv. Vi arbetar intensivt med utvecklingen av centrum och grunden till det arbetet finns i en plan för centrumutveckling som tagits fram i samarbete mellan fastighetsägare, näringsliv, kom-

mun och allmänhet, berättar Åsa Simonsson. Som ett första steg i utvecklingen kommer vi inom kort att utlysa en arkitekttävling och hoppas på många spännande bidrag kring utvecklingen av torget.

Bäst i Skåne

Social hållbarhet är en annan viktig del av arbetet.

– Vi är stolta över vårt sociala investeringsprogram som förvaltningarna kan söka pengar ur för att testa nya, innovativa grepp inom det sociala området. Ett exempel är "Fritidsbanken", en utlåningsverksamhet i kommunen där vem som helst kan låna idrotts- och fritidsutrustning gratis.

Kommunen ligger även i startgroparna för att starta arbetet med att ta fram ett ungdomspolitiskt program. Detta arbete kommer att ledas och drivas av ungdomarna själv.

– Syftet är dels att ungdomarna ska bli mer delaktiga i den kommunala verksamheten, dels att vi ska uppmärksammas på hur Eslöv kan göras mer attraktivt för våra unga. Vi har även särskilda program för bland annat internationalisering, nyföretagande och näringslivsutveckling.

Om mindre än tio år ska alla projekt, program och handlingsplaner ha resul-

Åsa Simonsson, chef
för tillväxtavdelningen
i Eslövs kommun.

terat i att Eslöv är Skånes bästa kommun att bo och verka i.

– Vi har redan kommit en bra bit på väg och senast 2025 har vi nått vårt mål, det är jag helt övertygad om, fastslår Åsa Simonsson.

Läkemedelsautomaten gör att vi kan använda fler händer där händer behövs

Arvika har sedan en tid tillbaka Läkemedelsautomaten inom kommunens äldreomsorg, en automat som med hjälp av modern välfärdsteknologi påminner användaren om att ta sin medicin och doserar ut rätt mängd vid rätt tillfälle.

Läkemedelsautomaten är en konkret välfärdsteknologisk produkt som är utvecklad av det finska bolaget Evondos. Automaten används redan i ett antal

kommuner med mycket gott resultat. I Arvika görs en studie inom ramen för det regionala EU-projektet Support Quality of Life, ett samarbete mellan olika kommuner i Värmland och Norge.

– Vi har i dagsläget tre automater ute hos användare, totalt ska nio automater placeras ut. Utvärdering kommer att ske löpande, men vi har redan nu fått indikationer på att våra användare är väldigt nöjda med nyordningen, säger Elisabeth Lejroth, sjuksköterska och projektledare för Arvikas del i studien.

Läkemedelsautomaten laddas med dosrullar med medicin. När det är dags att ta medicin blir brukaren påmind genom ljud- och ljussignaler. Genom ett knapptryck matas rätt dospåse med medicin fram. Om dosen inte tas inom en viss tid, trots flera påminnelser, larmar automaten till en i förväg utsedd kontaktperson.

– Läkemedelsautomaten ger en ökad självständighet för brukaren. Många tror att alla äldre vill ha hemtjänst, men allt fler föredrar att klara sig själva. Med hjälp av Läkemedelsautomaten får de som vill en större frihet, säger Elisabeth Lejroth.

Andra fördelar med automaten är säkrare läkemedelshantering, vilket ger förskrivna mediciner möjlighet att ge önskvärd effekt.

– Automaten frigör även tid och resurser så att vi kan använda händer där händer bäst behövs, fastslår Elisabeth Lejroth.

Ökad livskvalitet

Susanna Eriksson, projektledare på Evondos, är inne på samma linje.

– Att avhjälpa resursbrist och öka brukarnas hälsa och livskvalitet är en utmaning för dagens vård och omsorg. Läkemedelsautomaten är en viktig pusselbit i det arbetet och inom eHälsa i stort.

I Alvesta har man under nio månader haft automater i både boenden och hemma hos brukare. Nästa steg är nu att inkludera alla vårdområden inom kommunen som kräver regelbunden medicinering.

– Det kan vara svårt att i förväg inse alla positiva effekter som följer med en välfärdsteknologisk lösning av det här slaget. Läkemedelsautomaten medför

i

Evondos är ett serviceföretag inom hälso- och sjukvård. Företaget har utvecklat AutoDos® ett koncept där det ingår en läkemedelsautomat som underlättar vardagen för personer med långtidsmedicinering. Med AutoDos® får personer med långtidsmedicinering rätt läkemedel vid rätt tidpunkt och i rätt dos – helt automatiskt. Tjänsten ökar värdlösheten och patientsäkerheten, samt medför avsevärda direkta kostnadsbesparingar och kvalitetsfördelar för hälso- och sjukvården.

Evondos AB
Uppsala Science Park
751 83 Uppsala
Tel: 070-338 73 42
www.evondos.se

evondos
for your convenience

en kundnytta som ger positiva effekter för såväl organisation som vårdtagare och samhället i stort, fastslår Susanna Eriksson.

Evondos installerat hos brukaren Eldbjörg som säger: "Jag är positiv till att prova denna apparaten".

Kuststad 2025 formar framtidens Trelleborg

– Projektet Kuststad 2025 innebär att Trelleborg går från att vara en utpräglad industristad med stor hamnverksamhet till att bli en modern kommun i morgondagens IT-samhälle där livskvalitet står i fokus, säger Fredrik Geijer, kommundirektör.

Trelleborgs hamn flyttar en kilometer österut vilket ger unika möjligheter för modern stadsutveckling. Under samlingsnamnet Kuststad 2025 pågår en rad olika projekt som banar väg för den mest omfattande förändringen av Trelleborg i modern tid. Förutom att utveckla hamnen och bygga upp ett toppmodernt truck- och logistikcentrum ska stadskärnan utvidgas och en helt ny stadsdel byggas på det gamla hamnområdet.

– Visionen är att skapa en god utveckling för Trelleborg och öka inflyttningen vilket ger ett bättre underlag för service och handel. Projektet syftar även till att ett logistikcenter utvecklas som kan erbjuda kunskapsintensiva tjänster och bli ett nav för hamnverksamhet i södra Sverige, säger Charlotte Lindström, projektledare Kuststad 2025.

En viktig del av Kuststad 2025 är bygget av Sjöstaden. På det forna hamn-

Bakom kommundirektör Fredrik Geijer och projektledare Charlotte Lindström syns Trelleborgs hamn och en bit av stadskärnan som ingår i Kuststad 2025.

området ska den nya stadsdelen med bostäder och verksamhetslokaler knytas ihop med den gamla stadskärnan via strandpromenader och hav.

– I Trelleborg finns den lilla stadens kvaliteter i kombination med hög tillgänglighet till större städer och därmed en stor arbetsmarknad. För att locka fler invånare till kommunen krävs attraktiva boendeformer och havsutsikt är kanske den i särklass mest attraktiva egenskapen för ett boende. Kommunens befolkningsmål är att Trelleborgs invånarantal ska öka

till 50 000 invånare till år 2028, Kuststad 2025 ska bidra till det målet, säger Fredrik Geijer.

Bred enighet

Bakom beslutet att omvandla Trelleborg till en modern framtidsstad finns en bred politisk enighet.

– Arbetet med Kuststad 2025 är i gång. Målet är att vi om nio år ska ha en ringled, en ny östlig infart till hamnen och ett nytt truck- och logistikcenter på plats. Då har även den nya staden börjat byggas. Det som också

i

Kuststad 2025 består av fem delprojekt: ringvägen, truck- och logistikcentret, den nya stadsdelen Sjöstaden samt centrumutvecklingen i anslutning till mittkajen. Det femte delprojektet är ett omfattande kommunikationsarbete för att göra omvandlingen av staden känd och de olika delarna väl samordnade. Delar av Kuststad 2025 finansieras med EU-medel via Transeuropeiska transportnätet.

www.trelleborg.se

TRELLEBORGS KOMMUN

har hänt är att den nuvarande genomfartsvägen avlastats från all tung trafik och omvandlats till en trevlig stadsboulevard, fastslår Charlotte Lindström.

Fredrik Geijer påpekar att Kuststad 2025 kommer att stärka Trelleborgs roll som regional kärna i Skåne.

– Flerkärnigheten i Skåne utgörs av orter i olika storlek och med olika roller som tillsammans skapar en stark helhet. Med Kuststad 2025 lägger vi en viktig pusselbit till det samarbetet.

Molnet en enkel väg framåt för skolan

Eventful är en av Microsofts mest framstående partner inom digitalisering i Sverige och tillsammans med Altitude 365 stöttar företaget kommuner som vill flytta över sin digitala verksamhet till molnet.

Inom ramarna för projektet Kommunlyftet satsar Eventful tillsammans med partnern Altitude 365 på att bistå kommuner som vill flytta till Microsofts molntjänst Office 365. Anledningarna att flytta är flera; inte nog med att kommunerna och skolorna sparar pengar utan kvaliteten på det som görs blir högre och användarna blir nöjdare.

– Office 365 är alltid uppdaterad och à jour och ger användarna helt nya möjligheter. Tjänsten vänder sig till hela kommunen, men vårt huvudsakliga fokus

ligger på skolorna, framhåller grundaren och ägaren av Eventful, Andreas Eng.

Sedan han startade företaget 2012 har arbetet haft ett tydligt mål, nämligen att göra Sveriges kommuner till världens mest produktiva samt lyfta Sveriges ungdomar till ledande position i PISA.

– Det är en enkel och rak process; våra kunder väljer vilken teknologi som passar dem bäst, vi bistår med implementering och integrering och sedan förvaltar vi systemet. Det hela kräver

inga stora förstudier, utan bara ett par möten som klargör kundens önskemål och behov.

Erfarenhet och spetskompetens

De flesta kommuner och skolor befinner sig i liknande situationer och har därmed liknande behov, vilket har medfört att Eventful har samlat på sig omfattande erfarenhet och spetskompetens.

– Vi har ett koncept som passar i princip alla kommuner och vi kan applicera det väldigt snabbt. Vi är ett litet företag men har trots det hanterat hela en tredjedel av alla svenska kommuners övergång till molnet, exempelvis Sigtuna (<https://youtu.be/r2Hszkff4MU>), Ale, Halmstad, Gävle och Värnamo. Microsofts lösningar står sig dessutom oerhört bra, ofta betydligt bättre än existerande lösningar, både vad gäller fysisk och logisk säkerhet.

Aktiv förvaltning och utbildning

Andreas Eng poängterar att det viktigaste i Eventfuls lösning är aktiv förvaltning och utbildning så att kunderna kan utnyttja alla möjligheter som erbjuds av Office 365 till fullo.

– Vi arbetar löpande för att utbilda och hjälpa kommunerna, inte bara i Office 365 utan även i hur man kan

Andreas Eng, grundare och ägare av Eventful.

applicera pedagogiska processer med hjälp av den här tekniken. Det är alltså inte en renodlad teknikutbildning utan lyfter även hur teknologi kan främja de mjuka delarna. Vi tror verkligen på att molntjänster är framtiden, avslutar han.

i

Eventful är ledande i Sverige på integrationer med Office 365 för skolor och har hjälpt över 100 kommuner till Office 365. Företaget hjälper till med rådgivning, provisionering och support på Office 365 och är specialister på integrationer och federering. Eventful är en stolt samarbetspartner till Microsoft och är de mest meriterade inom utbildning och Office 365 i Sverige.

Eventful AB
Kaptensgatan 6, 749 35 Enköping
Tel: 010-209 90 01
E-post: info@eventful.se
www.eventful.se

Tunstall – Nordens mest kompletta trygghetsleverantör

Tunstall, ett världsledande företag inom trygghetsteknik och systemlösningar som underlättar och förbättrar vård och omsorg hos äldre, funktionshindrade och kroniskt sjuka, tecknade i oktober 2016 ett ramavtal med SKL Kommentus Inköpscentral gällande digitala trygghetslarm och larmmottagning.

Ramavtalet utgör en betydelsefull milstolpe i det pågående regeringsupp-

i

Tunstall är ett världsledande företag inom trygghetsteknik och systemlösningar som underlättar och förbättrar vård och omsorg hos äldre, funktionshindrade och kroniskt sjuka. Vårt svenska huvudkontor, med egen utvecklingsavdelning, finns i Malmö.

Tunstall AB
Box 9028
200 39 Malmö
E-post: info@tunstallnordic.com
www.tunstallnordic.com

draget med att digitalisera Sveriges trygghetslarm.

– Vårt erbjudande ger förutsättningar för svenska kommuner att bedriva en trygg, kostnadseffektiv och kvalitets-säkrad vård och omsorg av äldre, funktionshindrade och kroniskt sjuka. Vi har en mycket professionell projektorganisation med mångårig erfarenhet av projektstyrning och projektledning för att introducera en digital larmkedja i kommuner. Ramavtalet tillåter en förenklad process och kunderna kan på ett enkelt sätt avropa tjänster utifrån sina behov och önskemål, säger Martin Rengbo, försäljningschef på Tunstall AB.

Han anser att den digitala trygghetslarmstekniken har mognat på senare år, vilket ger kommuner tillgång till en stabil teknisk plattform när de ska upphandla nästa generation trygghetslarm.

Tunstall har dessutom hunnit skaffa sig mycket erfarenhet under de år då tekniksiftet pågått, vilket innebär att de har väl inarbetade rutiner för support till kommunernas brukare och personal.

Toppmodernt internsystem för särskilt boende

Tunstalls helhetserbjudande, med trygghetslösningar för såväl enskilda som särskilda boenden, support för hela larmkedjan, mobila applikationer och kameralösningar gör dem unika i sitt slag. Under hösten lanserades Tuncore, ett flexibelt och modulärt system för särskilt boende. Tuncore baseras på ett trådlöst system med möjlighet att köpa systemet som en molntjänst, där mobila applikationer möjliggör effektivare hantering och mer tid för brukaren.

Tunstall har även en toppmodern digital trygghetscentral som erbjuder specialiserad mottagning och förmedling av trygghetslarm. All personal som tar emot larmsamtal på Trygghetscentralen har minst undersköterskeutbildning, något som gör Tunstall unikt. Tunstall erbjuder även utbruten digital larmmott-

Martin Rengbo, försäljningschef på Tunstall AB.

tagning, vilket möjliggör för kunden att själv hantera larmsamtalen. För att garantera en hög och korrekt säkerhet har Tunstall utvecklat kryptering på kommunikationen mellan trygghetslarmet och larmcentralen.

Med vår hjälp kan fibernet i din kommun nå ännu längre

Funderar din kommun på att bygga ut fibernet? Prata med oss på Skanova. Vi har Sveriges största öppna fibernet. Och det växer hela tiden. Kanske också i din kommun? Läs mer om hur ni når längre på www.skanova.se/kommuner

skanova.
Nät som når längre